

ALBINA  
CARE  
MĂNTE  
OR

fóia

beletristică, științifică și literară

cu

ilustrații.

Redactor :

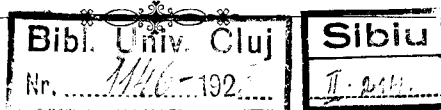
*Iosif Popescu.*

Editor :

*Visarion Roman.*

Anul III.

Octombrie 1878 — Septembrie 1879.



Sibiiu,

Tiparul lui W. Krafft.

# S U M A R I Ū.

## T e c s t.

### Romane, novele, narațiuni.

	Pag.
O excursiune în infinit, novelă de <i>Iosif Popescu</i> . . . . .	1
Cucóna Nastasia, tip de București, de <i>Nic. Baboénu</i> . . . . .	28
Maria, scene din viața conjugală, de <i>Iosif Popescu</i> . . . . .	50
Ionea mamei, poveste, de <i>I. Slavici</i> . . . . .	66
Prorociile lui Jacques Cazotte, de <i>I. G. Barițiu</i> . . . . .	71
Adio, după H. de Balzac, de <i>I. P.</i> . . . . .	81
Tolpa și Stefan vodă, legendă, de <i>S. Fl. Marian</i> . . . . .	91
Când își duce cine-va femeia la bal, după <i>L. Veuillot</i> . . . . .	135
Sърmanul Clown, noveletă, de <i>Iosif Popescu</i> . . . . .	162
9 Martie, schiță din viața conjugală, imitațiune de <i>I. P.</i> . . . . .	167
Petru Căzacul, de <i>Iosif Popescu</i> . . . . .	177
Lozul cel mare, după <i>E. Quinet</i> . . . . .	188
Epistola amorosă, după <i>O. Blumenthal</i> . . . . .	204
Un bărbat ingenios, novelă, de <i>M. Nicolescu-Nucă</i> . . . . .	239
O aventură californiană . . . . .	321
Asarmi, novelă istorică, de <i>I. Bianco</i> . . . . .	342

### Datine, credințe și moravuri.

Jocurile publice la Greci și Romani, de <i>Iosif Popescu</i> . . . . .	6
Mitologia daco-română:	
Bălanii, de <i>S. Fl. Marian</i> . . . . .	9
Spiritușul de " . . . . .	39
Solomonarii de " . . . . .	54
Moroi de " . . . . .	86
Datine, credințe și moravuri române:	
Sera Sântului Vasile, de <i>S. Fl. Marian</i> . . . . .	103
Vergelul, de <i>S. Fl. Marian</i> . . . . .	119
Botanică populară română:	
Serpenta, Păpădia, de <i>S. Fl. Marian</i> . . . . .	218
Trandafirul de câmp, de " . . . . .	283
Tutunul, de " . . . . .	311
Arinul, Holera, Losniciora, Barabula, de <i>S. Fl. Marian</i> . . . . .	324 326 327
Socul, de <i>S. Fl. Marian</i> . . . . .	363
Viața poporului român, de <i>Oreste Dlujanschi</i> . . . . .	263
Descânțete din Bucovina . . . . .	345 376

### Istoriă și evenimete.

Lupta dintre Zernești și Tohanul vechiu, la 1690, de <i>I. C. Tacit</i> . . . . .	102
Cupa poetului ginteii latine . . . . .	124
O ciocnire între Români și Prusieni în 1866, de <i>Unul care a luat parte</i> . . . . .	154
Stefan cel mare, de <i>Fredéric Damé</i> . . . . .	172
Fuit . . . Seghedin . . . . .	201
Familia imperială austriacă și jubileul . . . . .	220
Plaga socială în Rusia . . . . .	236
Cultul icónelor creștine, de <i>Dr. At. Marienescu</i> . . . . .	246

### Descrieri de călătorii.

În preâmbulare, amintiri, de <i>I. P.</i> . . . . .	302
Un nou călător în Africa centrală . . . . .	365

### Biografii.

Un șef de insurgenți . . . . .	12
Juvenal Vegezzi Ruscala, de <i>Nic. Densușianu</i> . . . . .	21
Iosif Baron de Filipovici . . . . .	24
Leon Gambetta . . . . .	37
Principele Donducof-Corsacof . . . . .	77

	Pag.
Jules Grévy . . . . .	156
Ión Heliade Rădulescu . . . . .	180
Alecsandru I, principele Bulgariei . . . . .	233
Sърmanul Principe . . . . .	283
Ismail Pașa . . . . .	301
Archiducesa Maria Christina . . . . .	344
Alecsandru Papiu Ilarian, de <i>Iosif Popescu</i> . . . . .	372
Baronul Enric Haymerle . . . . .	378

### Higienă.

Întărirea trupului . . . . .	11
Vinul, de <i>Iosif Popescu</i> . . . . .	24
Mișcarea și odihna . . . . .	43
La ce sunt bune plantele în casă, de * * . . . . .	56
Memoriile unui stomach . . . . .	58
Higiena în bucătăria, de X. . . . .	153
Consiliu igienice către părinți asupra primei îngrijiri a copiilor . . . . .	203
Nervositatea . . . . .	219
Stricăciunea mâncărilor și băuturilor fierbinți, de <i>Dr. Glaser</i> . . . . .	296

### Teatru.

Visul Dochiei, poemă dramatică, de <i>Fr. Damé</i> . . . . .	150
--	-----

### Poesii.

D. Bolintineu:	
Mariora . . . . .	6
Capul Avarilor . . . . .	36
Esilatul . . . . .	52
Dómna lui Negru și bardul . . . . .	228
Singurătatea . . . . .	350

### Anonim:

La intrarea triumfală a trupelor române în capitala României . . . . .	15
--	----

### Seipione I Bădescu:

Armatei române . . . . .	20
--------------------------	----

### Nicolae Baboean:

Poet . . . . .	28
Suferința . . . . .	56

### Carlotta Maerson:

La vióra mea . . . . .	43
------------------------	----

### A. Barseanu:

În biserică . . . . ., Mii de visuri . . . . .	58
Barca lunecă . . . . .	90

### V. Mihail-Lazar:

28 Noemvre . . . . .	78
A suta aniversare a nașterii lui Georgiu Lazar . . . . .	106

### As. Roza C.:

Dorința . . . . .	90
-------------------	----

### V. Alecsandri:

Dor de călătorii . . . . .	101
Stelele . . . . .	132
Doina . . . . .	156

Iason Bianco:	Pag.
Banditul . . . . .	124
I. Moșoiu:	
Copilul . . . . .	141
Bătrânul și copila . . . . .	158
Sonet . . . . .	188
Suvenirul riulețului . . . . .	325
C. Rădulescu:	
Orfanul . . . . .	204
I. G. de Herder:	
Cid, poemă, tradusă de V. M. Lazar . . . . .	216
O. C. Waldaș:	
O revedere, tradusă de I. P. . . . .	267
George Crețianu:	
Întristare . . . . .	280

### Recenziuni și studii.

Românii atacați și apărați de străini, de I. C. Tacit . . . . .	41
Afganistanul și Emirul . . . . .	52
Dacii, studii populare, de Iosif Popescu . . . . .	68
Visul Dochiei, recensiune de Iosif Popescu . . . . .	149
Cugetări înțelepte ale unei mame de familie . . . . .	184
Cruțarea . . . . .	187
Cutremururile de pământ, de G. Pocrénu . . . . .	231
În ce constă adevărata cultură a spiritului și care e nobleța inimii, de Dr. I. Meșotă . . . . .	293
Despre montanistică și însemnătatea ei, de G. Pocrénu . . . . .	339

### Arhitectură și sculptură.

Coloseul, de V. . . . .	170
Biserica votivă din Viena . . . . .	254
Monumente egiptene . . . . .	348

### Științe naturale.

Gândacul Colorado . . . . .	141
Sepia gigantică . . . . .	174
Leul . . . . .	268

### Industria.

Iluminațiunea electrică . . . . .	109
Lampelē electrice . . . . .	334

### Conversațiuni.

La ce vârstă să se căsătorească omul? . . . . .	26
Danțul, de Iosif Popescu . . . . .	44
Crăciunul . . . . .	92
Femeia „cultă”, de Iosif Popescu . . . . .	139
Femeia învătăată, după Br. Knigge . . . . .	155
Conversațiune, de X. . . . .	281
Epistole către o dómna, de X. . . . .	347 362 și 379

### Diverse.

Armonia colorilor . . . . .	8
Crucea comemorativă „Elisabeta” . . . . .	58
Piticul Sultanului . . . . .	90
Academia română . . . . .	317 380

### Varietăți.

Femei române din Transilvania mergând la târg (cu ilustrațiune) . . . . .	15
Kitete, căpetenia negrilor Mpungu (cu ilustrațiune) . . . . .	62
Ciocănitórea și pădurea (cu ilustrațiune) . . . . .	94
Castelul Branului (cu ilustrațiune) . . . . .	110
Din Sevilla cea bătrână (cu ilustrațiune) . . . . .	142
New-Yorcul (cu ilustrațiune) . . . . .	158
Drum de fier pe stradele New-Yorcului (cu ilustr.) . . . . .	174
Tirnova (cu ilustrațiune) . . . . .	190
Artiști la odihnă (cu ilustrațiune) . . . . .	255
În vis (cu ilustrațiune) . . . . .	287
Plăcere oprită (cu ilustrațiune) . . . . .	318
Femeiă albaneză (cu ilustrațiune) . . . . .	335
Resboinic Zulu la pândă (cu ilustrațiune) . . . . .	367
Varietăți mai mărunte pe paginile: 15, 30, 46, 62, 78, 94, 110, 126, 142, 158, 174, 190, 207, 222, 240, 255, 271, 287, 303, 318, 335, 351, 367.	
Statistică, Modă, Notițe economice, Bibliografiă cu recenziuni, Momente de distracțiune ilustrate, Cugetări, Gicituri, Cronică etc.	

### Ilustrațiuni.

Femei române din Transilvania mergând la târg . . . . .	4	Jules Grévy . . . . .	157
Luptele de tauri la Romani anticii . . . . .	5	Momentuositățile New-Yorcului: Drum de fier de- asupra unei strade . . . . .	165
Hagi Loja . . . . .	13	Sepia gigantică . . . . .	173
Juvenal Vegezzi Ruscalla . . . . .	21	Ion Heliade Rădulescu . . . . .	181
Iosif baron de Filipovici . . . . .	29	Tirnova, capitala Bulgariei . . . . .	189
Momente de distracțiune . . . . .	32	Potopul dela Seghedin: Pe ruine . . . . .	197
Leon Gambetta . . . . .	37	Calvariul . . . . .	205
Correspondent englez în Bosnia . . . . .	45	Familia imperială austriacă . . . . .	212 și 213
Momente de distracțiune . . . . .	48	Alecsandru I de Battenberg, principele Bulgariei . . . . .	229
Sir Ali Chan . . . . .	53	Atentat asupra țarului Alecsandru II. . . . .	237
Bey Bosniac cu fiia-sa . . . . .	61	Artiști la odihnă . . . . .	245
Kitete, șeful Mpungu . . . . .	64	Biserica votivă din Viena . . . . .	253
Principele Donducoff-Corsacoff . . . . .	69	Leul berberic . . . . .	261
Caravană de peregrini în Egipt . . . . .	77	În vis . . . . .	277
Momente de distracțiune . . . . .	80	Principele Louis Napoleon . . . . .	285
Piticul Sultanului . . . . .	85	Ismail-Pașa, exchedivul Egiptului . . . . .	292
Ciocănitórea . . . . .	88	Plăcere oprită . . . . .	309
Nașcerea lui Christos . . . . .	93	Lampa electrică . . . . .	324
Momente de distracțiune . . . . .	96	Albaneză de Sud . . . . .	333
Iluminațiunea electrică: Mașina sistemul Gramme . . . . .	100	Archiducesa Maria Christina . . . . .	341
Aparatele sistemului Iablochko . . . . .	104	Ruinele palatului lui Rhamses . . . . .	349
Castelul Branului . . . . .	109	Resboinic zulu la pândă . . . . .	357
Schiță geografică: Împregiurimea Branului . . . . .	117	Serpa Pinto, călător african . . . . .	364
Cupa poetului ginteii latine . . . . .	125	Mașina de brodat . . . . .	368
Din Sevilla cea bătrână . . . . .	133	Alecsandru Papiu Ilarian . . . . .	373
Gândacul Colorado . . . . .	140	Bătrânul Haymerle . . . . .	378
Momentuositățile New-Yorcului: Mutarea unei case . . . . .	149		



Nr. 1.

Anul III.

Sibiu.

15. Octombrie

1878.

# ALBINA CARPAȚILOR



Apare la 15. și ultima fiă-cărei luni, în număr de 2 côle. ABONAMENTUL pentru Austro-Ungaria: pe an 6 fl., pe 6 luni 3 fl., pe 3 luni 1 fl. 50 cr.; pentru România: pe an 16 lei, pe 6 luni 8 lei, pe 3 luni 4 lei. — Un număr 25 cr. sôu 65 bani. — Un volum lunar à 4 côle 50 cr. sôu 1 lei 40 bani. Abonamentele se fac la editorul Visarion Roman în Sibiu, la colectanți, la oficiile postali și la tôte librăriile.

## Cătră cetitori!

Primind să continuez o lucrare începută de regretatul I. Al. Lăpădat, nutresc speranța că voi fi spriginit de publicul român.

Silințele mele vor tinde a merita acest sprigin, ér concursul vechilor colaboratori și al altor noi este o garanță sigură, că „Albina Carpaților“ va rămânea în înălțimea ei.

*Iosif Popescu.*

## O excursiune în infinit.

Novelă

de Iosif Popescu.

I.

Iancu Olimpinénu era un tânăr ciudat. Vêrsta lui abia numêra 23 de ani, și fața sa arêta deja seriositatea unui bêtrân. Fruntea largă și frumos boltită, mărită încă printr'un început de pleșuvie, părea că acopere cugetări afunde. Ochiul lui asemenea cu al unei pasêri de pradă, strălucitor de un foc demonic, era cam cufundat în orbită, mărturie fidelă a nopților petrecute fără somn. Nasul ușor încovoiat și fin, da multă energie bărbătescă și noblețe feței lui palide. O mustață destul de bine provêdută și o barbă deplină complectau acest tip al omului de ștudiu. Căutând mai de aprôpe, curiosul ar fi găsit, că colțurile gurei sale se plecau prea jos, ceea ce îi da o espresiune de o amărăciune nespūsă. Se vedea în Olimpinénu omul, care și-a sacrificat tinêreța sciinței, a avut să se lupte cu greutățile unei existențe nesigure, fără ca anii lui tineri să-i fi procurat alte plăceri, decât nopțile lungi petrecute față în față cu cugetarea.

Olimpinénu era sclavul cugetării, care-și întipărise urmele pe fața lui palidă și obosită. La mulți ômenii cu închipuirea vie, cugetarea este un fel de voluptate aspră, care secă mēduva vieții și îmbêtrânesc fără vreme; cugetarea devine o tortură, ea se presintă sub mii de forme varii, cuprinde tôte ființa omului și o separă de cealaltă lume.

Imaginațiunea lui Olimpinénu era atât de înfocată, încât da nutremânt bogat cugetării lui și-l făcea să se pôta lipsi de comerțul lumei. De multe ori alți tineri, creșând a-i face un serviciu, voiau să-i facă petrecere, să-l smulgă din brațele acelei amante, care-l ruina. Dar Olimpinénu rêsponse cu atâta sălbătăcie la îmbiările lor, încât fiă-care, atins în amorul propriu, se depărtă și bietul om rămase în prada acelor torture, care păreau singurul farmec al vieții lui.

Ori cine recunoscea pe Olimpinénu, când statura lui înaltă și cam slabă, îmbrăcată în vestminte cam tocite, se ivia pe strade, și când ochiul lui, în care ardea o scântee din infern, își arunca rașele lui pētrunșetore. cătră cer. Cu deosebire când nôtea acoperia cu vëlul său împodobit cu stele pământul în estaz, când primăvêra își respândia parfumurile voluptuôse și vântulețele parfumate, când fiă-care ființă vieșuitoare simșia strêbătându-i corpul nisece fiorii de plăcere, fiorii dulci ai iubirei, atunci Olimpinénu încă se putea observa cu ochii ficsaiți asupra iubitei sale. Iubita lui era cerul cu scânteele nenumêrate, cu palida lună, a căreia lumină argintie da un reflect fantastic feței lui nobile și obosite. Ceii ce treceau din întēmplare pe lângă dēnsul, spunea că ochii lui încă sēmănau cu două stele și că un fior rece le trecea prin vine la vederea surșului fantastic, care-i lumina fața.

Olimpinénu trecea în ochii unor isteți de un om, căruia „îi lipsește o dogă,” în ochii altora mai simplii de o ființă fantastică, ce stă în legătură cu Satana. De aceea un fel de sfielă cuprindea pe cei ce-l vedeau, toți căutați să-l ocolască și se feriau de dânsul ca de o epidemie.

Lui puțin îi păsa de toate acestea. Ochiul său nu rătăcea nici odată pe pământ, el mergea departe, departe, străbătea spațiul infinit, și-l transporta din stea în stea, unde sta de vorbă cu locuitorii acelor lumi mai perfecte. Odată călătoria el în lună pe aripile imaginațiunii sale prea puternice, altă dată desgustat de devastarea, pe care o întâmpina aci, se ducea în Mercur, de unde privia cu voluptate sôrele cu focurile lui neapropiate. Altă dată érași Saturn cu cercurile lui minunate atrăgea simpatia sa și érași altă dată călătoria departe, departe, în lumile încă nedescompuse prin telescop și închipuirea lui își crea aci figuri fantastice după plac. Acea cugetare continuă, absorbitore, îi dase un fel de a două vedere, îi rafinase sistemul nervos într'un mod străordinar. De câte ori n'a vădut el pe Copernicus și pe Gallilée stând de vorbă prin lumi încă nestrăbătute de ochiul omului, lumi pline de perfecțiune, locuite de îngeri, și unde acești genii surideau de meschinăria lumii noastre pământene.

Olimpinénu nu era un om ordinar. O pasiune prea puternică îl ocupa și îl depărtase prea mult de lumea noastră. Natura se greșise așezându-l pe pământ. Pote că locul lui ar fi fost în Saturn său în Uranus său în vre-o stea. De aceea inima lui se topia de dorul adevăratei lui patrii, precum locuitorii Alpilor mor de dor, când sunt departe de munții lor prea iubiți.

Veți întreba câte, cu ce trăia acest om fenomenal, de sigur nu cu stele. Pentru cei, cari fac regulat trei ospete pe di, această cesțiune este prea importantă. Pentru Olimpinénu mâncarea era un lucru secundar. Puțin lapte, câte-va fructe său legumi și pâne, éta tot nutremântul lui frugal, care avea proprietatea de a-i ținea spiritul tot deștept, tot ușor, gata a călători în regiunile înalte, unde-i plăcea a petrece. De multe ori preocuparea lui îi ținea facultățile atât de încordate, încât corpul nu mai esista pentru el, și atunci mâncarea era uitată. Acest mod de a trăi era fără îndoelă foarte economic, dar încă trebuia să-și pôtă omul procura și atâta.

Olimpinénu era orfan. După mórtea părinților lui, cari fuseseră odată cu stare, dar scăpătaseră cătră sferșitul vieții, bietul tinér moștenise o sută de galbeni în bani gata; averea nemișcătoare fu vândută de creditorii. Acesta era al cincelea an, de când trăia el cu acești bani, ducând o esistență imposibilă. Viitorul nu prea avea colóre de rosă, dar Olimpinénu era cuprins de alte cugetări, decât de ale viitorului. Când nu va mai avea ce mânca, cu atâta mai bine; va muri. Acesta va fi un mijloc pentru el de a călători, după cum credea, într'o altă lume mai perfectă, unde va fi la locul său. Acastă filosofie desperată, dar consolătoare, îl legăna ca o chimera.

Într'o séra uitându-se în lădița mesii, unde ținea banii, vădu că-i mai rămânea un leu. El surise cu amărăciune; cine l-ar fi putut vedea în acest moment, ar fi fost surprins de acea lumină dintr'altă lume, care trecu peste fața lui.

— „Încă o di, dișe el, și voiți merge acolo, unde dorul mă trage.”

Un suspin de ușurare eși din pieptul lui. Unii îl vor taca de nebun, că nu cerca nimic pentru a-și câștiga pânea în mod onest, că-cî Olimpinénu era foarte instruit. Pentru aceia vom repeți, că acest om nu era născut pentru a locui pe pământ, se simția aci ca un biet călător străin, fără prietini, fără legături cu ceilalți omeni. Pe urmă acea filosofie periculôsă, care se apropie de metempsychosă, îi măria desprețul acestei lumi.

— „Ce miserie, își dișea el câte-odată, de a trăi într'o lume atât de înjosită, unde corpul domnesce preste partea cea mai nobilă, eterôsă, a omului. Ce nebulie a închide acea parte ușoră, puternică, într'o temniță îngustă, noroiosă, care o atrage la fapte înjositoare. Ah! Copernicus, Gallilée, Newton, și voi ceilalți genii ai omeniei, voi sunteți fericiți, petreceți împreună cu îngeri într'una din acele lumi, ai căror locuitori se apropie de deitate. De ce nu pot lăpăda această scórță grosă, care mă reține și să sbor, să sbor departe, unde sunteți voi, luminile nemuritorilor.”

Vorbind așa, el se uita pe mica ferestruică a cociobei sale și ochiul lui căuta pe cer acea stea minunată, care pentru cei vechi era roșietică, érá în timpurile noastre a devenit albă.

— „Sirius, dișea el, tu trebuie să fii patria mea, tu ești stéua inimei mele, pentru tine ori ce răsufflare a mea. Așteptă, peste puțin voiți sbura la tine!” și în esaltarea lui întindea brațele cătră acea stea, care-i sclipia amicabil cu rațele-i ceresci.

În séra acesta, care trebuia să fiă cea din urmă a vieții, Olimpinénu se duse, ca de obicei, într'o dumbravă încântătoare, în mijlocul ștejarilor seculari, ce-și înaltau coróna măreță cătră cer. Aci se culcă el pe iérba verde. Înaintea sa curgea lin, în albia lui șerpuitoare, un părauaș cu apă limpede. Acesta făcea să se audă acele sunete fragede, care sémână cu tonurile îngânate ale unui copilăș. Florile de primăveră, care cresceau pe țermii acestui riulet, și florile de teiu, de castani sêlbatici și de salcâmi produceau acel miros tare, îmbêtător, care ameteșce ca narcoticul și, ca el, deșteptă în suflet mi de icóne voluptuóse, de o voluptate aspră, mai durerôsă. Séra lăsa să se audă acea mulțime de sgomote slabe, nedefinite, care pentru o ureche atentivă forméză un fel de simfonie fermecătoare; era cântecul minunat al naturii.

Olimpinénu nu se putu apăra de óreși-care emoțiune, pe care i-o producea acest peisagiú încântător și frumșele unei serii de primăveră.

Pentru prima óra i se păru, că vieța tot are óre-care farmec, pôte pentru-că era în ajunul morții.

— „Bah! dișe el, acestea sunt mai mult plăcerile corpului, spiritul să călătorască colo, colo,” și ochiul său se îndreptă cătră minunatul cer acoperit de stele. Surșul îngereș, care-i ilumina fața, devenia bizar, atâta amărăciune era întipărită pe buzele lui. Sêrman suflet naiv, tu cređi, că e așa de ușor a muri?

El nu vădu, într'un tufiș de alun, o umbră învêlită într'o manta négră și care-i spiona toate mișcările. Acestă ființă își concentrase toate facultățile în doi ochi mari și albaștrii ca cerul, și parcă ceti pe fața lui Olimpinénu, ce se petrecea în sufletul lui, că-cî un suspin eși din pieptu-i.

— „Sirius, Sirius, strigă tinérul în estaz, măne voiți fi cu tine; mórtea mea va fi libertatea!” Și sêrmanul sări în picioré cu repeđiciune. Capul lui era descoperit și

buclele-î rare, dar strălucitoare și moi ca mătasa undulară în vântulețele serei. Talia lui înaltă se îndreptă ușor și grațiosă, pe când rațele argintii ale lunei, cădând în plin pe fața lui, iluminau acele trăsuri nobile, veștejite puțin de obositoare cugetări. Era frumos așa. Părea o ființă dintr'o altă lume; îi lipsiau numai aripile, pentru ca să se rădăce de pe pământ și să plutască în eter.

— „Poverino!“ suspină umbra din tufiș, și făcând fără voe o mișcare repede, lăsă să-î cadă mantaoa de pe umeri. Atunci luna ilumină o statură de femeie fermecătoare. Formele plastice, de o perfecțiune minunată, se desennau într'o rochie elegantă de primăveră. Rar s'a vădut o față de o tăetură atât de perfectă. Ovalul minunat, pe care l'a dat Rafael santei Cecilie, acei ochi albaștrii plini de o mie de tesaure și profilul măreț, inspira respect și admirare. Un păr negru bogat cădea în cosițe mătăsoase și lungi pe umeri de o rotundime admirabilă. Împreunarea gâtului cu umerii, pe carii haina îi lăsa descoperiți, era viguroasă și netedă. În sfârșit era una din acele frumseți italiene, care au inspirat pe minunații pictori și sculptori ai patriei bine-cuvântate a artei. Această țără privilegiată, care a știut produce atâtea minuni de frumsețe, ce vor rămânea tot-deuna neimitabile, a influențat asupra artiștilor prin farmecul naturei sale deosebite și prin frumseța femeilor sale.

Acel suspin făcu pe Olimpinénu să tresară. I se părea, că Sirius îi răspunsese, ochiul său căută împregiur cu neliniște, și se ficsă asupra tufișului, unde i se păru că se mișcă ceva. Fără voe, ca atras de o putere magnetică, tinérul se îndreptă către acei alunii, dar în zadar străbătu ochiul său desișul, nimic nu i se ivi.

— „M'am înșelat, își dișe el, și rădicându-și pălăria se îndreptă încet către casă.

A dóua și diminéța, când Olimpinénu își făcea pregătirile de călătorie într'o altă lume mai perfectă, cineva intră la el în casă.

— „Domnule, dișe străinul, signora Beatrice, stăpână-mea, înțelegând că sunteți un om instruit, care primiți a da lecții, vă rogă să bine voiți a vă osteni până la dēnsa. Trăsura așteptă la pórtă“.

Tinérul uimit nu știu ce să răspundă. Gestul străinului fu atât de înțetitor, încât Olimpinénu îi urmă ca o mașină. Trăsura porni repede trasă de doi cai țepeni, și în curând se opri la scara principală a unei vile încântătoare.

În peristil, marmura își desemna feluritele ei forme pe podelă, și păreții prezentău tablouri de măestrii italieni. Olimpinénu fu introdus într'o cameră mobilată cu un lucș de bun gust și unde domnia acel parfum îmbătător, care acusă prezența femeii. Pe o sofă, înaintea unei mese, pe care se afla un volum deschis din poeziile lui Petrarca, ședea o femeie încântătoare. Era chiar acea frumseță minunată, pe care am vădut-o erî în dumbravă. Vestmēntul ei de casă desemna ușor conturile voluptuoase ale corpului. Fața-î de o albéță străordinară aréta óre care oboselă. Se vedeau în ochii ei urmele unei nopți neliniștite și lacrimile se jucau încă pe luminile lor. Cât era de fermecătoare astfel. Din tótă ființa ei se respândia un curent electric, care cutremura pe orî cine s'ar fi apropiat și producea în suflet acel fior dulce, acele sensațiuni dureros plăcute, caracteristica unei plăceri prea violente.

Când o vădu Olimpinénu, rēsuflarea i se opri. Biētul

om, care se condemnasē la mórte, nenorocitul amant al stelelor, se vedea de odată înaintea unei stele atât de mândre, atât de fermecătoare, căutătura pētrundétore a Beatricei se oprise asupra lui cu atâta compătimire intimă, încât sērmanul simți strecurându-i-se în suflet același estaz, pe care-l simția uitându-se la Sirius. Pasiunea lui cerescă i se părea transportată pe pământ, în acei ochi albaștrii ca cerul mult admirat, unde luciaú dóuē lacrimi-óre ca și steluțele pe cer. Cine să descrie ceea ce simți el în acest moment. Tinérul trăi un secul într'o clipă și acéstă simțire plăcută fu atât de violentă, atât de durerosă chiar, încât i se părea că móre.

O, voi! filosofi ai némului omenesc, metafisici reei, carii secționăți inima omului, ca un chirurg cu cuțitul lui, închinați-vē înaintea frumseții divine! Pe fruntea ei stă scris: iubiți-mē și veți fi fericiți! La ce servesc tóte acele cercetări, care vē sécă mēduva vieții și vē fac să dișeți în fața mormēntului: nimic? Căutați pe pământ, pe acest grăunte mic și noroios, aici încă veți găsi plăceri dumnezeesci, care legănându-vē în încântările lor nespuse, vē vor face să uitați sciința cu tóte farmecile ei. Dar ce diș? Femeea nu este ea icóna sciinței, ascunsă, misterioasă, schimbăciósă, nepătrunsă, neexplicată, cu calități ceresci, cu defecte încântătoare; una, ca și cealaltă, desperéză pe scrutător și-l atrag cu farmecul lor iresistibil la lupte nóuē, până când pērul albesce și mormēntul căscat dișe: vino!

Olimpinénu sta ca înlemnit sub puterea acelei priviri, pe care numai Italia cu cerul ei profund o póte produce. El ceti în ea tóte comorile nesecate ale unei inimi alese și simți de odată, tot ce simțise cu încetul înaintea idealului său. Enigma vieții lui era deslegată, și, când îi făcu Beatrice un semn blând cu mâna, i se părea că ingerii îl chiamă și glasul ei i se păru o musică cerescă. Beatrice vorbia italianesce.

— „Ertă-mē, signor mio, dișea ea, că te-am intrerupt póte în ștudiile D-tale, dar aflându-mē de câtăva vreme într'o țără străină, a căreia limbă nu o cunosc, am dorit să găsesc pe cineva, ca să me inițieze în frumsețile acestei surori a limbei mele. Sunt sigură, că nu veți respingē pe o sērmană străină, care-și caută scăparea la D-ta.“ Și buzele ei avură un surfs atât de încântător, încât lui Olimpinénu i se părea că cerul i se deschide.

La gestul Beatricei, se așeză el pe un fotel lângă sofă și sta cu ochii plecați fără a cuteza să privescă în față acea frumseță divină.

— „Cred, că nu te-am vătămat“, dișe ea cu vioiciune, când vădu că tinérul nu răspundea nimic.

Olimpinénu rădică ochii asupra ei. Privirile lor se întâlneá încárcate de electricitate și amēndoi se cutremurá ca de friguri. Era atâta elocință în ochiul întunecat al sērmanului poet, încât Beatrice n'avu lipsă de cuvinte.

Urmă o scurtă paușă, în decursul careia cugetarea amēndurora sburá plină de delicii, îmbrățișată într'o strînsóre nebună.

— „Dómna, dișe în fine Olimpinénu, care vorbia bine italianesce, primesc cu mulțumire acéstă înbiare, deși cu câteva minute mai nainte voiam să plec departe, de unde nu este întórcere. Acum voiú să rămân, deórece găsesc pe pământ ceea ce căutam în cer.“

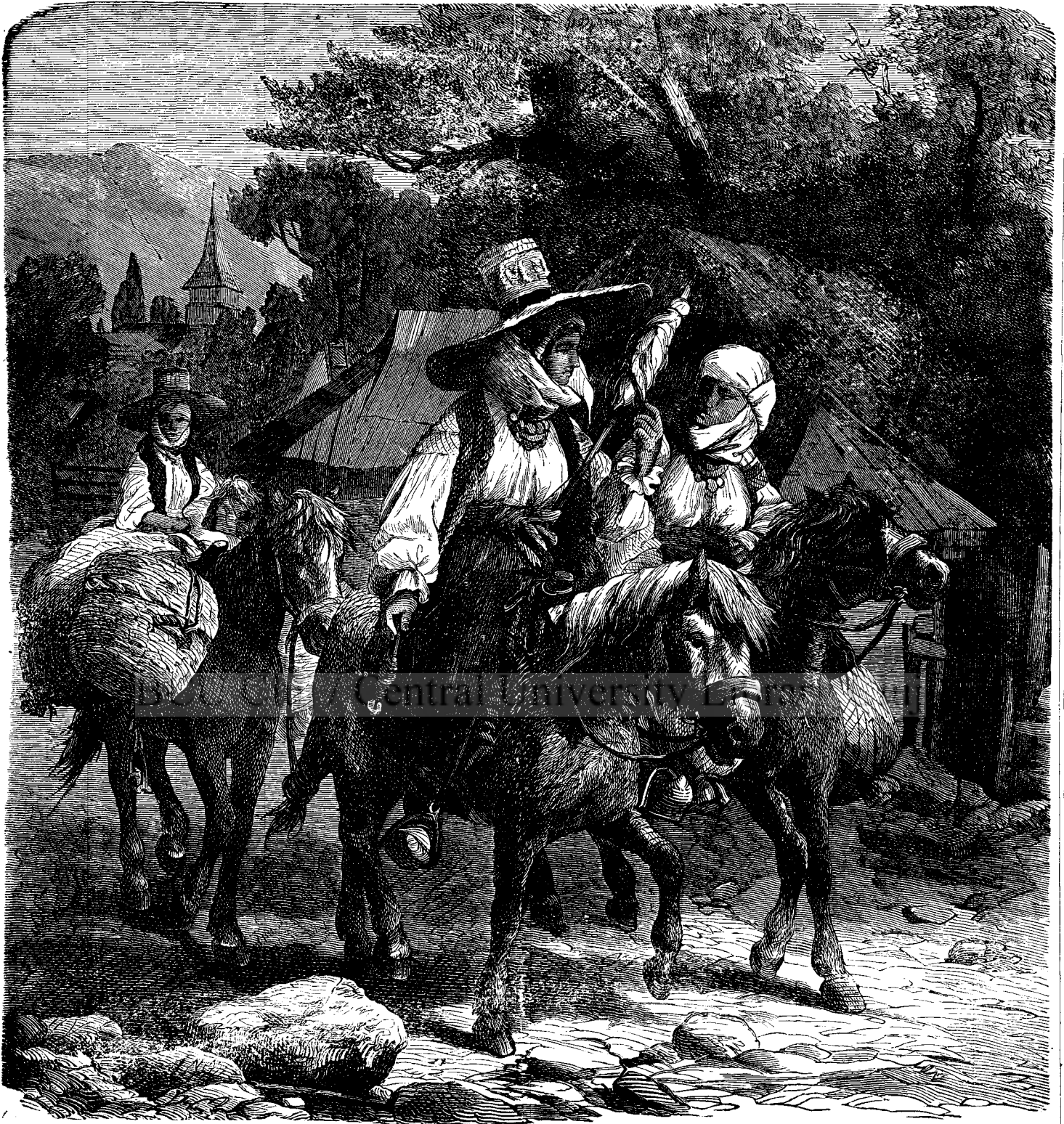
Aceste cuvinte pronunțate cu o convingere neîndoiósă

și cu naivitatea unei inimi curate, n'avură nici decum aerul vulgar al unui compliment.

Beatrice simția, că este deja iubită și nu-și putu ascunde bucuria, că a scăpat viața unui om.

— „Îți mulțumesc, Domnule, dișe ea, că primesci, și decă n'ai nimic încontra pot lua astăzi cea dintăi lectie.“

vorbind despre originea nobilă a limbei române, despre luptele ei necontenite în contra idiomelor barbare, despre slavismul, care se încercă să se vire în ea. Caracterisă epoca fanarioților, unde tot ce era Român dispăru din clasele înalte ale societății pentru a se retrage în munții romantici, unde găsi adăpost în inimile adeveraților Români.



Femei române din Transilvania mergând la târg. (Pag. 16.)

Lui Olimpinenu îi păru bine, că Beatrice a găsit un pretecest de a schimba vorba, că-cî sêrmanul nu mai scia încătrău să dea cu capul. Pus pe un teren favorabil, talentul lui se arêtă strălucit în caracterisarea acestei limbî atât de dulci, atât de armonioșe, cu proprietăți atât de varii în poesie ca în prosă. El făcu o frumoșă introducere

Atunci arêtă el, cum bietul țeran grămădi tôte tesaurile unei limbî de origine divină în posesiile sale, espresiunea fidelă a plăcerilor și suferințelor sale. Ca probă îi traduse din memorie unele balade de ale lui Alecsandri și trecu astfel la epoca de redeșteptare. Vorbi despre Vladimirescu, despre anul 48 și despre Eliade Rădulescu, părintele limbei.



Luptele cu tauri la Romanii antici. (Pag. 6.)



Vorbi despre acea pleiadă de inimi înfocate și patriotice, care știu, în scurt timp să dea limbii române o dezvoltare considerabilă.

Beatrice asculta cu atențiune încordată acest talent tinăr, care i se înfățișa supt o formă până acum nebănuită; era subjugată de cuvintele înfocate și inspirate ale acestui poet, care nu se cunoșcea pe sine. Ceea ce pentru ea fusese numai un pretext de a aduce pe Olimpinénu aproape de dânsa, o pătrunse acum de interes și de simpatie pentru mica națiune curajoasă, care a știut trece prin mii de primejdii fără să-și pierdă individualitatea și a eșit curată, ca aurul, din ispite crâncene.

— „Mă veți cu totul surprinsă, și se ea. Mi-ai deschis nouă comori pentru cugetare. Nu credeam să fi atât de âmbat pe terenul limbii ca pe al astronomiei.“

Olimpinénu se uită la ea uimit; Beatrice își mușcă buza și roși.

— „Intr' adevăr, și se ea îndreptându-se, am auzit vorbindu-se, că ocupațiunea principală a D-tale este astronomi'a.“

— „Ah! Dâmnă, nici nu se pôte găsi știință mai sublimă și care să absorbă spiritul într'un grad mai înalt. Telescopul ne dă o slabă idee despre infinitul de mare, precum microscopul ne permite să aruncăm o privire fugitivă în infinitul de mic. Lumea telescopică și lumea microscopică ne descopere un fel de gradațiune de mărime în urmarea ființelor una după alta, ceea ce ne face să înțelegem giganti și pitici. Nu se pôte ca într'o lume mai considerabilă, decât micul nostru grăunte de

nisip, să locuască ființe, pentru care noi am fi o lume microscopică, precum pentru noi infusoriile trăesc ne-numerate într'o picătură de apă? O picătură de apă conține o lume întregă, cu organismul perfect, o lume, care se nutrește, se mișcă, trăește și móre într'un timp foarte scurt, asemenea în viața lor microscopică cu seculii noștri. Ce trebuie să fiă parasitele acestor ființe. precum și ființele, cu care se nutresc ele? Nu suntem ore conduși a crede că această gradațiune se urmărește tot mai departe în jos până unde ochiul omului nu pôte străbate? Și ce ne oprește a presupune, că aceeași gradațiune se urmărește de-asupra noastră? Pământul abia este a o miliôna parte din sôre. Dacă ar putea fi locuitori în acest corp imens, ce proporțiuni gigantice ar trebui să aibă ei ca să fiă în raport cu marea lor patrie? Ce să dicem, când vom considera alți sori mai mari, decât sôrele nostru, și care pentru noi se par nise stele abia vizibile? Vedeți, Dâmnă, ce filosofie adâncă în acest infinit de mare și infinit de mic.

Dar astronomia ne mai arată și altceva, decât infinitul de mare în univers. Ea ne permite să cetim în trecutul pământului nostru, să vedem gradurile de dezvoltare succesivă prin care a trecut, să facem istoria lumii noastre cu ajutorul geologiei. Dacă îmi permiteți, voi aduce de sêra un telescop și fiindcă, după cum cred, cerul va fi frumos, voi întreprinde a vă arăta cu exemple tôte atracțiunile acestei științe“.

Astfel de considerări erau descoperiri pentru Beatrice, care acum nu se mai mira de iubirea nebună a acestui tinăr pentru cer.

(Va urma).

## Marióra.

— „Dragul dulce-al vieții mele  
La ôste s'a dus,  
Și d'atuncea sôre, stele,  
Tôte au apus!

„Mâna mea la-a lui plecare,  
Calu-i a nfrénat,  
Și ntr'ua dulce sârutare  
Inima mi-a dat.“

Ast-fel cântă Marióra  
Dup'al ei iubit,  
Și pe față-i lacrimióra  
Dulce a nflorit.

— „Dacă nu poți fără mine  
În lume-a trăi,

Insé étă că sosesc  
Mândrul ei amor  
Și în nóptea ce domnește  
Spune al sêu dor.

— „In câmpia sângerósă  
Frații mi-am lăsat,  
Și la tine, a mea frumoasă.  
Étă c'am sburat.

„Că-cî, veți tu, o dulce nume,  
Ânger ce iubesc!  
Fără tine 'n astă lume  
Nu pot să trăiesc.

Pentru țêrá, eú cu tine  
Dulce voiú muri.“

— Ce dicit tu, o neferice,  
Mândrul meu iubit!  
Așia dar eú nu'ți voiú dice:  
Bine ai venit!

„Dar de nu poți fără mine  
În lume-a trăi,  
La bătăia eú cu tine,  
Haide, voiú veni!“

Amêndouí pe cai s'aruncă  
Și prin nópte sbor,  
Și trecênd prin verdea luncă  
Cântă cu amor:

D. Bolintinenu.

## Jocurile publice la Greci și Romani.

Jocurile publice sunt la orî-ce popor icóna caracterului sêu. Germanul rêsboinic imita acțiunile luptei, elinul civilizat avea concursuri de literatură și artă. Orî la ce grad de cultură să fi ajuns însé popórale din mēdă-đi, esercițiile corporale au rēmas totuși elementul principal al jocurilor lor.

În timpurile noastre ne facem cu greú o idee despre zelul entusiast, cu care însoțiau Grecii antici jocurile publice. Ele nu erau numai ocașuni de petrecere, ci o trebuință;

erau afaceri importante de stat, târguri pline de viață, ser-viciu dumnezeesc, eserciții rêsboinice, legătură națională și ocașune de a câștiga glorie strălucită. Tôte aceste motive influințând asupra unui popor atât de iritabil, cum erau Elinii, au produs un interes, care noué ni se pare nebun. Numai așa au putut fi jocurile la Elini, ceea ce au fost.

Fiă-care oraș, fiă-care provinciă își avea jocurile sale, dar cele mai însemnate, la care lua parte Grecia întregă, erau patru:

Cele olimpice, care, după legendă, fură întemeiate de Pelops, rennoite de Atreus, Hercules etc. și în sfârșit de regele Iphitus (după Petav în a. 3208). Dela cel din urmă s'au sêrbat tot la patru ani și s'au și numêrat regulat. Ele sunt basa cronologiei eline, care însê e hotărîtă numai dela a două-zeci și opta olympiadă, dar și mai târziu presintă multe greutăți.

Vin apoi cele pytice, care se sêrbaū la Delfi tot în al treilea an al olympiadei. La Delfi, după cum se șciă, era oracul cel mai cu vasă, unde Apollo spunea viitorul prin gura preotesei Pytia, și unde se decidea de multe ori sôrtea statelor. Mai târziu vasa acestui oracul decădu și prorociile sale se mărginiră pe lângă afaceri private. În fine Apollo amuți cu totul.

Jocurile nemeice se sêrbaū la Nemea și cele istmice pe istmul corintic.

La început tôte jocurile constaū, afară de serviciul dumnezeesc, din eserciții gimnastice, întrecere în fugă, luptă, aruncarea discurilor, alergarea cu carăle. Onôrea, care se făcea învingătorilor olympici, este fenomenală. Cei mai mari poeți îi cântăū, erau însemnați în anale, duși în triumf de concetățenii lor, adeseori remunerați cu daruri bogate și venerați tótă viața. Nu s'ar fi făcut mai mult pentru mântuitorul patriei.

Și cu tôte acestea esercițiile gimnastice, în loc de a întări trupul, îl obosiaū preste mēsură. De altcum, după ce s'a mai desvoltat arta militară, atletii nu mai aveaū aceeași influință asupra sorții luptelor. Er influința morală a acestor eserciții asupra privitorilor era cât se pôte de stricăciôsă. Vederea pugilatului, unde luptătorii se sfășiaū ca ferele sêlbaticе, făcea o impresiune fôrte neplăcută asupra unor suflete mai delicate. Repetirea desă a acestor spectacule avea drept urmare neîncungiurată împietrirea barbară a inimelor, nepăsarea bestială față cu vêrsarea sângelui.

Dar cu încetul, la esercițiile gimnastice s'au adăogat și întrecerile spirituale. Ba unele jocuri, ca cele pytice, erau consacrate numai acestora, așa numitelor eserciții musicale. Nici odată însê poetul, care a cântat cel mai frumos imn, sêu artistul, care a compus cea mai frumoasă melodie, n'a căpêtat laudele celui ce a trecut mai iute stadiul olimpic. Cu tôte acestea gloria era destul de mare pentru a aprinde sufletele la emulare, pentru a încuragea geniul la sboruri îndrășnețe. Spectaculul pasiunilor escitate, al formelor gôle și puterilor viețuitoare, adunarea glôtelor nenumêrate din tôte țerile de limbă elină, înălțăū și fanteziile cele mai leneșe, ér pe cele iritabile le entusiasmaū. Oratorul, filosoful, istoricul, artistul gășiaū ocasiunea cea mai strălucită de a-și espune produsele geniului lor înaintea unei adunări numêroșe și competente. Chiar când lucrările lor nu aveaū nici un raport cu adevêrata întrecere, aprobarea unei adunări luminate și entusiaste încuragea la nouê lupte, la nouê victorii.

Din punctul acesta de vedere jocurile publice la Elini au avut o influință considerabilă asupra culturii lor și cu drept cuvênt se pot considera ca un factor important al desvoltării lor intelectuale. Nu e mirare, că un popor atât de neînsemnat a putut juca un rol atât de preponderant în istoria veche, că-cî cultura lui a învins chiar pe cuceritorii sêi, pe Romani. Înfluința elină asupra acestora se găsesce la fiă-care pas. Romanii, un popor curat rês-

boinic n'a produs în arte, în arhitectură, decât nisce plagiate de multe ori mediocre ale perfectelor monumente eline. Decă poporul gree căduse, spiritul lui rêmăsese puternic, minunat, și lumina nêmurile.

Diferința între Greci și Romani este fôrte marcată prin caracterul și scopul jocurilor publice. Atletii greci erau cetățenii liberi. Cei mai nobili cetățenii, ba chiar regi de limbă grecă luaū parte la unele jocuri, cel puțin prin locuțitori. La Romani se făceaū jocurile spre petrecerea poporului prin ómeni plătiți din plebea cea mai de jos și prin sclavi dresați. În loc de a înflăcăra iubirea gloriei, de a rădica talentul prin emulare, în loc de a fi o legătură de unire pentru poporă libere, ca la Greci, jocurile romane au cășunat uitarea libertății, au nutrit frivolitatea și barbaria caracterului.

Roma sêracă a lui Brutus, a Grachilor, a lui Caton, era virtuôsă, pentru-că privirile ei erau îndreptate asupra inamicilor din afară. Dujmanul era la porți în fiă-care minut și spada n'avea timp să ruginescă de cuiu. Era dar necesar un devotament la tótă proba pentru patrie, pentru libertate. Numai o patrie liberă merită o asemenea iubire și numai între cetățenii cumpetați, tari, iubitori de ordine, putea înflori libertatea. Încă Romulus a pus basa caracterului roman întemeind statul-sêu pe agricultură și resbel; ér republica l'a întărit. Așa-dară virturea lor era o virtute mai mult politică, dar întărită încă prin zelul magistraților de a păstra moravurile curate, prin castitatea severă a tinerimei, prin puterea temută a censorilor, și prin influința însemnată a religiunei. Aceste împregiurări vor esplica, de ce virtuțile cetățenesci, iubirea înfocată de patrie, curagiul în rêsboe, dreptatea și nevinovăția în vieța privată au ținut la ei mai mult decât la alte poporă. În timpul uesta glorios jocurile publice la Romani erau învingerile pe câmpul de luptă, sacrificiul sângelui și al vieții pentru mărirea patriei, ér musica lor era sgomotul armelor. Aci se vedea întrecerea zelôsă în acele mari fapte, care și astăzi deșteptă admirarea entusiastă a sufletelor nobile.

Dar Italia cădu supt armele Romei învingătoare, mândra Cartagine rêmase o grămadă tristă de ruine, pe care numai un Mariu mai plânse propria sa ruină. Averile colosale ale popórelor învinse se transportară în Roma regină. Roma sêracă se vêdu plină de comori, popórele se închinaū înaintea stăpânei comune și sgomotul armelor amuți în cât-va. Averile grămădite și lenea făcură să rêsară sêmburele corupției deja plântat în capitala virtuôsă. De aci încolo depravarea făcu pași gigantici și căpêtă o iconă fidelă în petrecerile oribile ale Romei mârșave.

În anul 490 după ădirea urbei avură loc cele dintăi jocuri gladiatorice publice. Statul începu să întrețină un numêr tot mai mare de sclavi gladiatorii, a căror lupte sângerose alternând cu luptele de dobitoce deveniră petrecerile favorite ale poporului roman. Iubirea pasionată pentru aceste jocuri amfiteatrale deveni tot mai excesivă, cu cât se împușinară simțămintele nobile, adică supt împêrați. Ilustrațiunea nôtă de pe pagina 5 ne arată un episod al uneia din aceste lupte crâncene, unde sângele omenesc se amestecă cu al animalelor, la aplausul unei cete barbare de privitori și privitoare. Dar să tăcem mai bine, că-cî seculul nostru de lumină ne arată Spania pasionată aplaudând nebunesce la peripețiile sângerose ale

unei lupte de tauri. Civilizațiunea modernă n'a sciut încă să ștergă rușinea unui spectacul nevrednic de ómenii bine-simfitori. Ce e drept acum se luptă ómenii liberi, pe când atuncî își versau sângele sclaviilor, care n'aveau mai multe drepturi la viață decât dobitocele. Să ni se ierte această mică digresiune, care a fost inspirată de o sinceră indignare, și să continuăm. — Învătăturile blânde ale creștinismului fiind în contradicere prea viă cu aceste obiceiuri sêlbaticе, Honorius desființă luptele gladiatorilor. Totuși edictele sale fură urmate cu neplăcere, ba costară viața nobilului călugăr Telemachus, care sări odată în arenă pentru a despărți pe nenorociții luptătorii. Impresiunea făcută asupra privitorilor prin această întâmplare sprigini ordinele împărătesci.

Părăsind amfiteatrul, publicul se întorse cu atât mai mare pasiune la circ. În timpul de săracie Romanii se mulțumiseră cu întrecerea a două cară. Cu încetul numărul acestora se înmulți până la o sută, și spre deschilnirea conducătorilor se primiră patru colorii: alb, roșu, verde și albastru. Cele două din urmă erau colorile principale și cășunară despărțirea poporului roman în două partide inimice neimpăcate.

În ziua de astăzi încă avem în orașe mari spectacul unor pasiuni frivole și escesive, la care însă majoritatea publicului nu ia parte. Acest spectacul nu ne pôte da nici cea mai mică idee despre violența certe turbate între facțiunile cercului roman, care se întindeau dela magistrații cei mai înalți până la plebea cea mai de jos. Ba chiar împerații nu se rușinau de a purta colórea uneia sêu alteia dintre facțiuni. Sute de mii de privitori așteptau cu încordarea cea mai mare, de diminéta până nóptea târziú, rezultatele schimbăcióse ale luptelor între colorii. Aceste petreceri erau de multe ori însoțite de isbucniri

tumultuóse, ba chiar sângeróse, afară din circ. Afectiunea pentru una sêu alta dintre colorii rêmase cauză continuă de desbinare în sfnul acelorași comune, rudenii, case, isvorul sêu pretecestul silei și apêsărilor celor mai felurite.

Nu vom urma aceste escese până în Bizanț, unde un proletariat mort de fóme, dar avid de petreceri, cerea „panem et circenses“. Vom dice numai că vițiile lucsului și ale corupțiunei se împărechiară cu ale grobianității prin decădinta bunului gust și înmulțirea numărului barbarilor în imperiú.

Alte jocuri adorate de Romanii erau cele mimice și pantomimice, pe care le aduseră la perfecțiune. Orchestica, sêu arta danțului, care căpeta întrebunțare și în serviciul dumnezeesc prin danțurile sacre, s'a desvoltat cu deosebire pe teatru, unde se împreună cu mimica. Minunatele teatre erau ocupate de 3000 de cântăreți și tot atâtea danțătóre. Ammianus Marcellinus istorisesc cu indignare cum aceștia au fost singurii excepționați, când s'au alungat din Roma toți străinii, profesorii de arte libere și sciințe, din cauza lipsei de bucate.

De aci se vede dară, că la Romanii și această parte mai nobilă a jocurilor era numai un mijloc de petrecere pentru popor. Acestă disolvare a moravurilor, acest despreț al lucrurilor nobile, urmare a unei bogății nemărginite, a fost una dintre cauzele principale ale căderei imperiului roman. Minunata regină a lumii, care se rădicase la o înălțime de putere amețitoare, cădu cu un frémét grozav servind drept esemplu vrednic de încungiurat pentru némurile viitoare. Și, lucru ciudat, spiritul acestui colos a fost departe de a avea asupra urmașilor acel efect minunat, pe care l'a arêtat spiritul neperitor și luminător al culturii eline. Atât este de adevêrat, că poporale adevêrat culte vor domni în vecii vecilor!

Iosif Popescu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

### Armonia colorilor.

Décă poezilor le e permis a compara femeile pe rând cu tóte florile din natură, credem că prosaistul încă nu va păcătui în contra buneii cuviințe presentându-le ca un amestec frumos de jasmii, tulipe, sêu chiar dalii.

Natura a creat femeia mai frumósă și voesce ca ea să și fiă mai frumósă, de aceea i-a dat îndemnul de a se împodobi. Unul dintre mijlócele cele mai eficace de a împreuna într'ensele tot ce e mai frumos, sunt de sigur colorile.

Gustul colorilor este la femei mai pronunțat, decât la bărbați, dar nu este totdeuna destul de cultivat pentru a feri de greșeli fórté dăunóse frumsetii întregului.

Să ne fiă dară permis de a desvolta aci câteva legi despre împreunarea armonică a colorilor. Așa ceva pôte să aibă un folos practic pentru dómne.

Gătela capului va ocupa locul întâiu în lista considerărilor nóstre. În unele împregiurări serbătóresci au femeile obiceiul de a împleti în păr florii sêu giuvaere, pentru a împodobi capul cu colorii singuratice. Se ntelege de sine că alegerea acestora este determinată prin contrastele tonurilor. O femeie cu órecare cultură nu va face greșela de a vîri florii roșii sêu albe într'un păr blond. Așa ceva e un păcat strigător la cer. Nu este însă destul de a încungiura ceea ce este urît, trebuie să tîntim la

gradul cel mai înalt de frumsete în combinarea colorilor; de aceea trebuiesc căutate contraste în scara tonurilor. Un păr, care în viața de tóte zilele se numesce roșu, amestec de portocaliú și negru, cere o gătélă albastră. Tonul acestei colorii trebuie să se alegă după tonul părului; să fiă albastru cu atât mai închis, cu cât negru predominesce mai mult în păr. Décă voesce cineva să adaoge și frunđe la florile colorate, atuncî cu astfel de păr se potrivesc mai bine foii negre sêu argintii, decât cele verđi, care se apropiă prea mult de portocaliú. Un păr întunecat sêu negru primesce ori-ce colóre, numai să fiă într'un ton mai deschis și să se ia în considerare „teint“ul. Fețe întunecate nu sufer colorii deschise în păr, că-cii prin comparare întunecela feței e mai bătătóre la ochi. Aci se potrivesc mai bine verdele sêu violetul. Din contră o față albă suferă în păr și podóbele cele mai închise.

Pălăria dómnelor este câte odată un mijloc de a acoperi imperfecțiunile în forma capului sêu în colórea părului. Ea este un mijloc de a ne face să ne închipuim frumsetii, care nu esistă și fața ese la ivélă cu atât mai favorabil cu cât colórea cadrului este mai potrivită. Marea artă constă întru a alege nuanța favorabilă feții.

A treia împregiurare, care determină efectul pălăriei, este tonul părului în atingere cu ea. Avem trei colorii

una lângă alta: a feții, a părului și a pălăriei. Dacă părul este blond, avem să-l punem în contrast cu colórea rosă a feții, și cu o a treia colóre potrivită, care se va apropia fórte mult de albastru. De aci se esplică reputațiunea generală a pălăriilor albastre pentru blondine. Este lucru firesc, că tonul albastrului nu póte fi prea întunecos, că-cî atunci părul și fața s'ar părea prea palide. — Părul negru este în contrast cu fața, așa încât colórea pălăriei trebuie să se potrivéscă numai cu cea din urmă. Aici contrastul tonului trebuie bine observat alegênd pentru pălărie colorî mai închise, pentru ca fața și părul să nu iésă prea tare la ivélă. Care să fiă nuanța pălăriei, nu se póte supune unor reguli anumite, de órece pelița omului presintă modificățiuni fórte mici; cele amintite pot însé îndruma în alegerea colorilor.

În sfêrșit vom mai aminti, că garniturile din lăuntru pălăriilor acoper numai părul, ceea ce schimbă pe deplin combinarea celor trei colorî. Acum garnitura dă feții colórea complementară. Garniturile întunecate fac fața mai palidă, cele deschise dău înfățișerii o analogie cu blondinele, fără a cere pentru aceea albastrul. Spre esemplu o garnitură verde cere o pălărie rosă séu violetă, și atunci roșul pălăriei trebuie pus în contrast de ton cu roșul feții.

Gustul adevêrat al unor femeî urmăză aceste legi, dar îndreptarea acestuî gust cătră principiále desvoltate ușuréză alegerea frumosului. Colórea din afară a pălăriei de femeie este neatárnătóre de căptușélă, totuși se ia de obicei asemenea, séu cu colorî întregitóre, ceea ce face efect plăcut.

Garnitura din afară a pălăriei póte fi în contrast de ton séu în contrast de colóre. Cel din urmă metod produce ceva bogat și strălucitor, cel dintăiú ceva mai modest dar și mai frumos; numai o pălărie întunecată cere o garnitură contrastândă în ton și colóre.

Orî ce ar díce moda, ghetele negrii sunt totuși mai frumoșe, decât cele albe séu colorate; piciorul se pare și mai mic în ele. Mai potrivite sunt botinele negre de femeî, care strîngênd glesnele rădică forte mult forma frumoșă a pulpelor. Numai într'un costum alb de bal pot fi preferite ghetele albe, de órece colórea cu totul albă a costumului de femeia contrastéză cu cea négră a hainelor bărbătesci.

Este un gust ciudat la unele dómne, că nu întrebuintéză nisce reguli atât de simple, ci mai bine se încarcă cu o mulțime de podóbe, care produc un efect contrar. Frumosul nu stă nicî în profusiunea giuvaerelor, nicî în varietatea colorilor. Frumosul este un rezultat al armoniei, în forme și în colorî. În viața de tóte zilele însé nu se caută atât armonia, ci mai fiă-care dómna își are colórea ei favorită. Acésta este atât de adevêrat, încât se póte chiar

cunósce caracterul unei femeî după haina, pe care o pórtă de preferință. Balzac, vorbind cu o dómna despre cesțiunea acésta, face nisce observări fórte originale.

„Să fiî sigură, díce el, că femeia, care pórtă haine galbine, portocalii, verđi, este réutációsă și morósă. Nu te încrede acelora, cărora le place albastrul de vioarea, și încă mai puțin celor cu pălării galbine. Negru éráși este o colóre cabalistică; trebuie să aibă cineva gândurile cele mai întunecate pentru ca să umble în crep negru și cu fluturi de aur. Albul este colórea caracterelor, care n'au nicî un caracter. Femeia care se îmbracă de ordinar în alb, este fórte cochetă; acésta fără escepțiune. Astfel împêrătésa Iosefina, dómna Récamier erau totdeuna în alb.

„Rosa este colórea femeilor, care au ajuns séu au trecut preste dóuê-deci și cincî de ani. Fetele de cincîspre-dece ani nu vor să scie de ea, ele prefer colorile închise, pentru că, din lipsa de esperință, au încă păreri greșite despre eleganță.

„Femeile, care prefer rosa, sunt de ordinar vióe și spirituale: de multe orî chiar fórte amabile. Póte trăi cineva fórte bine cu ele, de órece n'au nazurile celor ce pórtă colorî închise.

„Albastrul cerului este colórea sufletelor privilegiate și a femeilor frumoșe. În orî-ce vêrstă iubesc cineva albastrul, și în orî-ce vêrstă prinde bine. — Cele, care aleg albastrul sunt de ordinar blânde și cugetátóre; de sunt tinere, tráesc caste și pure; de nu mai sunt tinere, trebuie că au tráit așa.

„Sură (gris-perle) este colórea acelorași persóne, când sunt triste și nenorocite. Ele se îmbracă în rosa și albastru în zile de fericire, și aleg colórea sură în întristare. Nuanța sufletelor suferinde, când nu mai sunt dispuse de a se încungiura cu colorî vesele și riđétóre, dar au simț prea delicat și cugete prea pline de viață, pentru a se învăli în negru dela cap până la picióre.

„Lila este colórea specială a femeilor, care au fost frumoșe, dar nu mai sunt, séu sunt încă de mult. Este starea de odihnă a acelora, care mai nainte au avut mult succes. Este gátela pălăriei unei mame, când își mărită fata, și a dómnelor de patru-deci de ani, când fac visite.“

Atăta ne spune Balzac. Credem însé, că aceste observări într'adevêr fórte afunde, n'au valórea unor legi nestrămutate. Escepțiunile vor fi mai tot așa de dese. În multe casuri, o femeia de gust pórtă o colóre, pentru că-i vine bine, stă în armoniă cu colorile ei naturale.

Așa-dar dómnele să se pázescă de a fi tîrîte de simțămintele lor, de temperament, pentru ca să nu fiă espuse a fi judecate de ver un Balzac modern. Să caute mai bine a ajunge la frumos prin armoniă.

\* \* \*

## Mitologia daco-română.

### Bălaurii.

Bălaurii sunt ființe fioróse și réutációse cu trup de șerpe și graiú omenesc<sup>1)</sup> care dela nașcere și până ce îm-

plinesc șépte ani,<sup>2)</sup> petrec ne'nterrupt la întunerec supt fața pământului. Nicî o rađă de sóre nu-î atinge, nicî un

<sup>1)</sup> V. Alecsandri. Poesii pop. ale Românilor. Bucuresci 1866, pag. 11 și 12. — Calendariul basmelor și legendelor pop. rom. Bucuresci 1875, pag. 42. — Descrierile trâmise din districtul Năséudului și al Bărgăului de conșcolarii mei D-nii Anton Giorgiu, jur. abs.; și Pavel Beșia, prof. la gimn. rom. din Năséud.

<sup>2)</sup> P. Beșia în descr. sa din Distr. Bărgăului. — Poporul rom. din Bucovina díce că „șerpîi ce au a se face Bălauri petrec 10 ani sub fața pământului și apoi es afară“. — W. Schmidt, în „Das Jahr und seine Tage in Meinung und Brauch der Rumänen Siebenbürgens“, Hermannstadt 1866, pag. 16, díce că „petrec nóue ani întregi.“ Care e adevêrul, urma va alege.

om pământén<sup>3)</sup> nu-î vede. Trupul lor, de-o grosime și lungime imaginară, e învălțat cu solzi verzi<sup>4)</sup> seú galbeni ca aurul<sup>5)</sup>. Unii au numai câte un cap, ér alții și până la două-spredece<sup>6)</sup>. Capetele lor snt înzestrate cu ochi mari și infocați, cu nări, din care, când se 'nfrurie, împroscă vâpae, cu urechi și limbi ascuțite, cu dinți și măsele învenitătoare și câte cu două corne<sup>7)</sup>. Unii au aripi și picioré<sup>8)</sup>, érá alții nu<sup>9)</sup>.

După al șeptelea an, șerpui, cari n'au fost atinși de nici o rađă de sóre și n'au fost veduți de nici un om pământén, es de sub fața pământului, se fac Bălauri și petrec prin pustietăți necălcate de picior omenesc, prin codrii și păduri stâncóse<sup>10)</sup> din „lumea albă“ și „cea négră“ seú de pe „têrêmul de jos“. Eî rătăcesc prin speluncile munților, prin locuri umede. Se ascund în lacuri fără de fund, în ochiori și iezere<sup>11)</sup>, în puțuri<sup>12)</sup> seú fântâni. Umblă pe lângă marginile prăpastiilor, la respântiile drumurilor. Se pitulesc sub podurile pe care trec voinicii Feți-frumoși, Năsdrașanii și alți viteji și feciori de împérați<sup>13)</sup>.

În restimpul, cât petrec ei pe aceste locuri, âmbă câte-odată fluierând ca nisce voinicii<sup>14)</sup>, érá când flămândesc se pun la pândă și orî ce om seú altă vietate trecé pe lângă dênșii o adimenesc în cursele lor și o mănâncă.

Se 'ntemplă însé de multe-orî, că voind Bălaurul să înghită dintr'o îmbucătură vre un voinic înarmat seú un cerb cu corne mari și rămurose, armele<sup>15)</sup> seú cornele, opresc bucata între măsele și 'ntre cerul gurei. Și așa stă monstrul cu prada sa pe jumătate în gură pe jumătate afară, gata să se 'nece și să péră<sup>16)</sup>, până ce sosese la dênșul vr'un Fêt-frumos, vre un Năsdrașan, seú alt voinic, care decide lucrul. Décă acela, pe care voesece Bălaurul să-l înghită e un voinic, Fêt-frumos omórá pe Bălaur și scapă voinicul<sup>17)</sup>, ér de e vre un cerb, el tae cornele cerbului și ajută Bălaurului<sup>18)</sup>.

În cazul din urmă monstrul, în semn de recunoscintă, împlinesce cu bucurie, orî-ce dorește Fêt-frumosul seú

3) Credința comună atât în Bucovina cât și în Ardeal.

4) V. Alecsandri, op. cit. pag. 11, balada „Bălaurul“.

5) În mai multe poezii pop. din colecția mea am dat peste:  
Laur, bálaur,  
Cu solzii de aur.

6) P. Ispirescu. Legendele și basmele românilor, part. I., ed. III., București 1872, pag. 63. — I. C. Fundescu. Basme, orații etc. ed. II., București 1870, pag. 99. — I. Slavici, în „Zina zorilor“, poveste publ. în Convorbirii lit. Iași 1872—73, pag. 91.

7) M. Pompiliu. Balade pop. rom. Iași 1870, pag. 42.

Șerpe Bălaur  
Cu corne de aur.

Ér supt pag. 44.

Șerpe laur, bálaur,  
Cu cornele de aur.

8) Tóte ilustrațiile și icónele câte-mi sunt mie până acuma cunoscute înfășoșeză pre Bălauri cu aripi și cu picioré.

9) Com. de D-nul A. Giorgiú.

10) Idem.

11) În Bucovina și la A. Giorgiú.

12) V. Alecsandri, op. cit. pag. 11. — I. C. Fundescu, op. cit. pag. 100.

13) I. Slavici, Zina zorilor, precum și în câte-va povești din colecția mea inedită.

14) Cred. Rom. din Bucovina.

15) V. Alecsandri, op. cit. pag. 11.

16) Calind. basm. și legend. pag. 54.

17) V. Alecsandri, op. cit. pag. 11.

18) Calend. basm. și legend. pag. 54.

Năsdrașanul<sup>19)</sup>. Décă aceștia sunt amenințați de vre un pericol seú nu pot să-și ajungă vre un scop dorit, Bălaurul tot-déuna le dá mână de ajutor și-î face să reușescă.

Bălaurii ce staú pe sub poduri, pe lângă marginile prăpastiilor, pe la respântii seú orî și unde, prind pe voinicii, cari trec pe acolo, și-î mănâncă. Feți-frumoșilor și Năsdrașanilor însé nici nu le pasă de ei, că-cî cu tótă lupta și apucătura Bălaurilor, îi tae în mii de bucățele cu paloșele seú îi omórá cu busduganele și cu săgețile, și așa trec mai departe încătrău le e drumul, fără témă că li se va întempla ceva<sup>20)</sup>.

Bălaurii ce se ascund prin fântâni, lacuri, iezere și ochiuri din apropierea satelor și orașelor, devin spaima și gróza tuturor ómenilor din împregiurime. Nime nu póte să trecă prin apropierea lor, fără să-și pérđă vieța. Orî-cine să fiă, Bălaurul, cum îl zăresce, se repede asupra lui, îl prinde și-l mănâncă.

Chiar și aerul din pregiurul Bălaurilor e așa de stricat, așa de greoiu și înveninător, încât de și scapă cine-va cu vieța din ghiarele lor, nu scapă de cele mai grele și mai rele bóle, care-l cuprind și în scurt timp îl mântuesc de ăile.

Érá de prinde cine-va de veste, că trece pe lângă un Bălaur și apucă la fugă ca să nu fiă prins, monstrul alérgă după dênșul „c'o falcă 'n cer și cu una în pământ“<sup>21)</sup>, ca cel ce fuge să n'aibă încătrău scăpa, și pe unde trece el, tóte ard în urmă-î, ca de para focului<sup>22)</sup>.

Plăcerea și pasiunea cea mai mare a Bălaurilor e să mănânce fete. De aceea se ascund ei mai cu sémă în vre un puț<sup>23)</sup>, seú fântână seú grópă<sup>24)</sup> din apropierea unui sat seú oraș. De aici pe toți ómenii, ce trec pe lângă dênșii, „îi trag ață la mórte“<sup>25)</sup>. Pe orî-cine se încumetă a-î ataca cu scop de a-î omóri, îl mănâncă. Érá ómenii, cari voesc să iea apă din puțul seú fântâna păzită de Bălauri, trebuie să le dee câte-o fată de mâncare<sup>26)</sup>.

Spun poveștile că de multe-orî s'a întemplat să se pripășescă un Bălaur în apropierea cutărui oraș și căutând aici fântâna cea de căpetenie, de unde scotea mai tot orașul apă, se punea la pândă și pe nime nu-l lăsa să scótă apă decă nu-î aducea o fată de mâncare. Așa s'a întemplat, că el nu s'a depărtat de-acolo, până n'a mâncat mai tóte fetele din sat.

Vedénd acéstă grozăvie toți ómenii locului se 'nspăimântă și se tânguesc amar.

Împératul auđind de acéstă grózá și de tânguirea supușilor seú, promite jumătate din împérație și pe fică-sa de soție aceluia, care va omóri Bălaurul și va scăpa țera de acéstă urgie<sup>27)</sup>.

Dar nime nu e în stare să dea piept cu monstrul, nime nu póte să-l omóre.

În urmă, vine și rëndul fetei împératului, să fiă máncată<sup>28)</sup>. Însé nici o fată de împérat n'a perit, pentru

19) Credința Românilor din Bucovina.

20) V. Alecsandri, op. cit. pag. 12. — I. Slavici, în Zina zorilor.

21) Idem de eadem.

22) Credința Românilor din Bucovina.

23) I. C. Fundescu, op. cit. pag. 100, și 'n vr'o câte-va povești din colecția mea inedită.

24) P. Ispirescu, op. cit. pag. 63.

25) Idem de eadem.

26) I. C. Fundescu, op. cit. pag. 100.

27) P. Ispirescu, op. cit. pag. 63 și 64.

28) Între minunile st. m. m. Georgie, purtătorul de biruință.

că tot-deuna, se află un Făt-frumos, un Nădrăvan seú alt voinic în apropiere. Acesta, cum aude dela unii și alții despre grozăviile și cruzimile monstrului, se pornesce spre fântâna cu Bălaurul, și se ascunde în apropiere. De-ací pândesce el Bălaurul. Când ese acesta din fântână și vrea să mănânce fata, Făt-frumosul, Nădrăvanul, seú ce este, se repede asupra lui și prin diferite mijloce și apucături istețe, care numai lor le sunt date, îi săgetează cu ar-

vine una, care are forțe mare asemănare cu espunerea de față. Ași reproduce-o aici, decât n'ar fi prea lungă. Cred însă că pentru cei ce se ocupă cu studiul mitologiei daco-române va fi de ajuns și decât voiú însemna, că minunea ce tractează despre omorirea unui Bălaur și scăparea unei fete de împărat dela mórte prin St. Georgie se află în „Prologul” tipărit la Monastirea Némțului în A O N E (1835) veđi: luna lui April în 23.

cul<sup>29)</sup> seú îi tae cu sabia<sup>30)</sup> seú cu paloșul pe rând tóte capetele până ce-l omórá. Er după ce scapă astfel pe fata împăratului dela mórte, tae vêfurile limbelor dela fiă-care cap și le iea cu sine<sup>31)</sup>. (Va urma.)

<sup>29)</sup> I. C. Fundescu op. cit. pag. 100.

<sup>30)</sup> P. Ispirescu, op. cit. pag. 64.

<sup>31)</sup> Idem de eadem și 'ntr'o poveste din colecția mea inedită. — Aici variază poveștile în espunerea faptei. Unele dic că mântuitorul fetei tae limbile Bălaurului și le iea cu sine, precum am vedut mai sus, érá altele spun că mântuitorul fetei, după învingerea Bălaurului, de obosit ce este, leșină și cade jos alătura cu fata, fără să mai facă ceva Bălaurului omorit. Atunci, numai cu semnele, ce le lasă fata când o iea Țiganul și-o duce acasă, se înfășoșează Făt-frumos înaintea împăratului, și numai prin semnele acestea se dovedesce cine e adevăratul mântuitoriu al fetei. Veđi: I. C. Fundescu, op. cit. pag. 102.

## Higienă.

### Întărirea trupului.

Conservarea sănătății cere o creștere a genului omenesc pentru un mod de viață simplu și cât se poate de natural. Obiceiul, datinile și moravurile trebuie să consune cu acestea. Spiritul omenesc nizuesce la adevăr prin credință; el vrea să se convingă, pe ce drum poate să-și împlinescă chemarea vieții și să-și întemeieze bunăstarea. Dar unde este adevărul? Întelepții și cugetătorii cei mari ai tuturor timpurilor ne îndreptază la natură și legile sale; ei arată sănătatea și virtutea ca ținta cea mai înaltă a nizuinței omenesci. Poetul dice: „Natura conduce pe om la virtute, și virtutea îl conduce la natură“.

Așadar numai în natură, în modul de viață al celor dintăiú ómeni găsim idealul, la care trebuie să țintim, întru cât ne iértă referințele nóstre de cultură. Înainte de tóte să ne îngrijim de întărirea trupului, curățenia, nutremânt, mișcare, odihnă, activitatea simțurilor, îmbrăcăminte și locuință. Acéstă îngrijire se va realiza cu atât mai ușor, cu cât tinerimea va fi mai mult instruită asupra acestui obiect forțe interesant și va ajunge la cunoscința motivelor prin exemplul crescătorilor seú. O astfel de instruire ar trebui să se estindă asupra structurii tuturor organismelor și asupra activității lor produse prin îmboldurile vieții. În vêrstă tinêră s'ar studia regnul plantelor, mai târđiú al animalelor. Aci s'ar putea arêta avantajele seú desavantajele, care se ivesc la îngrijirea lor naturală seú artificială. O astfel de creștere i-ar aduce la convingerea că adevărul esistă numai în natură.

Pentru moment vom tracta numai una dintre condițiunile sănătății, adică întărirea trupului, rezervându-ne a reveni pe viitor și la celelalte.

În natura liberă tóte organismele se desvóltă sănêtoșe supt influința vieții, și se întăresc. În locuințe și haine artificiale organismele se molesesc și se bolnăvesc, decât îmboldul natural, pe care-l eserséză aerul și plóea etc., nu se înlocuesce altfel prin influința apei. Întărirea servesece dară a încungiura bólele și se îndeplinesce prin spălare cu apă rece și băi căldicele, al căror grad de temperatură corespunde cu al băilor naturale peste ȓilele fierbinți de vêră. De ordinar căldura apei de riú seú de mare diferă cu 10—14° R. de căldura omului. De aceea apa de spălat să aibă o temperatură de + 15° până

la + 18° R. și băile calde o temperatură de + 20 până 24° R.

Spălarea dela cap până la picióre să o îndeplinescă omul în tótă ȓiua, când se scólá, până ce trupul e încă cald. Persóne, căroră le e frig, când se spală, și nu aú ocaziune de a se încălđi prin mișcare, fac mai bine decât se spală séra înainte de a se culca, pentru că în pat se favoriséză desvóltarea căldurei de lipsă. Persóne deplin sănêtoșe pot întrebuița apa de fântână cu o temperatură de + 7 până la 9° R., decât-și spală una după alta fiă-care parte a trupului și o svêntă îndată.

Spălarea feții, a gâtului și a pieptului cu apă rece, fără a-și spála seú a-și freca piciórele cu pânză udă, este greșită. Sângele se urcă la cap, decât nu se stabilesce activitatea armonică a aparatelor de circulațiune printr'o spălare uniformă a corpului întreg.

Băile căldicele de 3 până la 5 minute se pot face de două ori pe săptemână.

Să nu se sperie cine-va de atâta grije, că-cí nimic nu e de prisos pentru întărirea trupului. Mijlocele recomandate trebuiesc îndeplinite cu deosebită severitate în anii tineri, perióda desvóltării corpului. Mai târđiú abaterile nu mai aú același efect rêú, că-cí corpul e deja întărit.

Pentru primăvêră și tómnă (dela 15 Apriliu — finea lui Mai și dela 15 Septemvre — finea lui Octomvre) sunt de recomandat băile romane, fiind-că prin ele se ușuréză transpirațiunea trupului.

Pentru érnă sunt de preferit băile de abur, fiind-că atmosfera de abur împedecă secrețiunea sudorii, ca în băile romane, și în timp de érnă natura chiar nu voesce delăturarea acestor materii din sânge.

În timpul lunilor de vêră sunt bune băile de riú seú de mare, pentru că sunt forțe naturale. Corpul însé nu trebuie rëcorit înainte de scaldă; din contră, pentru ca baea să producă efect, o reacțiune puternică, este de lipsă o mare căldură a pelii. Cănele înfierbintat seú și alte animale se scaldă, îndată ce nu mai pot suferi căldura. Decă plumânile și inima bat liniștite, să nu întărdie cine-va nici un moment de a intra în apă cu corpul fierbinte. Înainte de aceea să-și spele pieptul, fruntea și têmeplele cu mâna udă. O astfel de bae va dura 5—10 minute după cum se află sănêtatea celui ce se scaldă. Apa trebuie părăsită

îndată ce se simte frigul. După baie este cu scop să se preumbe omul până se încălzește corpul de tot. Scăldatul cu stomachul plin nu e de recomandat; trebuie să așteptăm trei ore după un ospet mare, și două după unul mic.

Pentru corpul rece sunt bune băi calde + 22 până la 24° R. de o durată de 2—3 minute.

Pelea se oțelesce, așa dîcînd, infierbîntîndu-se corpul ca în băile romane și pe urmă rîcorindu-se repede. Acesta se pôte învăța dela spălătorese, care când e frig mare își mîne mînile în apă fierbinte și pe urmă pot continua mai multă vreme clătirea rufelor.

Pentru o întărire deplină, trebuie să se obicinuescă omul de a dormi numai pe o matrață și să se ocopere cu o învelitoare de lînă.

De mare preț este spălarea picioarelor cu apă prospeță de mai multe ori pe zi. Ceî ce umblă mult pe jos, cum sunt soldații, simt efectele salutare ale acestui mijloc cu deosebire când e fierbîntelă în marșuri. În expedițiunea engleză la Abessinia, rîsboinicii trebuiau să-și spele picioarele și să se scalde la fiă-care ocaziune. Prin acesta se întăresce pelea picioarelor, er sângele se depărtază dela creeri.

(Va urma.)

## Un șef de insurgenți.

Istoria ocupațiunei sîngerose a Bosniei și Hertegovinei prin trupele austriace va însemna un nume, care a jucat aci un rol foarte important. Acesta este numele lui Hagi Loja, om sîlbatic de fire dar posedînd ore-care simț cavaleresc. Hagi Hafiz Sali Loja s'a născut în partea apusună a orașului Serajevo în anul 1834. Tatăl sîu a fost imam în moschea cea mai apropiată de casa pîrintescă. Loja era încă din tinerețe voinic la trup, dar se temea de orî-ce muncă trupescă și o ocolia.

El s'a numărat între omenii culti din Serajevo de ore-ce scia să cetescă și să reciteze unele cărți arabesci. Acesta l'a ajutat să ajungă învățator la scôla (mekteb) de lângă moschea, unde era tată-sîu imam. Trebuie să observăm aci, că lângă fiă-care moschea este și o scôlă, unde se învătă rugăciunile trebuinciose la serviciul divin. Este foarte rar, ca școlarii să învețe aci a scrie, deși cuvîntul „mekteb“ însemnă scôlă de scris. De aceea se și esplică cum a putut fi Hagi Loja profesor într'o șcôlă de scris, fără ca să fi sciut singur scrie. Orî-ce mohamedan, care scie tot coranul de-a rostul, capetă titlul de „hafiz“. Hagi Loja încă l'a căpătat, după ce a depus acest esamen.

Dându-se drept ulema (sciutor de scrisore), a adunat el destui bani pentru a peregrina la sînta cabă din Mecca. De aci îi vine numele de „Hagi“.

Activitatea politică a lui Sali Loja a început la 1863 cu ocaziunea zidirei unei biserici greco-orientale în Serajevo. El a luat parte la rescularea mohamedanilor în contra aceluî scop și a făcut atâtea turburări încât guvernorul civil de atunci, Osman Pașa, l'a alungat la Novibazar.

În anul 1871 s'a întors érași la Serajevo, unde a început a juca un rol foarte însemnat. Cu tôte acestea pe timpul insurecțiunei bosniace și în resbelul turco-sîrb s'a ținut mai mult retras, încât numele lui n'a avut nici un rîsunet. Numai în contra trupelor austriace s'a deșteptat activitatea lui energică, fanatismul musulman, care a costat atâtea sânge nevinovat.

Hagi Loja a părăsit Serajevo în 3 August a. c. pentru a organiza în persônă „apărarea țerei“. În consiliul de resbel, care se ținuse în 2 August în Grad, s'aŭ cetit rapôrte, care nimiciaŭ speranțele prea mari ale esaltaților. Agenții din tôte părțile țerii vestiaŭ într'adevăr că Begii, cu puține escepțiuni, se grămădesc împregiurul stindardului insurecțiunei și că locuitorii mohamedani ai cetăților nu-și pierd zelul pentru cauza credinței. Dar, dîceaŭ ei, poporul adevărat n'are „patriotism,“ ba chiar în unele sate din cercul Dolnja-Tuzla aŭ declarat cei mai bătrîni, că până

atunci nu primiseră delă Sultan-Chan nici un ordin de a lua armele și până când nu se va întempla acesta, ei nu puteau să rîpescă pe conlocuitorii lor dela trebile păcii. Catolicii din mai multe Nahije avură chiar curagiul de a refusa împărțășirea la revoltă. Despre un frater de lângă Liono se însciința, că a format o cetă numai de catolici, pentru a primi lupta cu risicul sîu în contra lefegiilor dictatorului Loja. Destul, Hagi Loja esprimă necesitatea de a se arêta singur în unele locuri pentru a îmbărbăta pe cei fără curagiŭ, a întări pe cei nehotărîți, a pedepsi pe trădători, și a-i trage pe toți în luptă. În 6 August resculase Loja câte-va bande. Colegul sîu Petranovicî încă nu sta cu mînile în sîn; acesta dăscălia populațiunea greco-catolică. În 21 anuciă el că Sîrbii Bosniei se vor lupta ca un singur om în șirurile Mohamedanilor. În 8 se duseră Loja, Osman Aga și chiar Petranovicî la Branduc, unde era cartierul general al insurgenților. Aci aduceau ei curagiŭ și bani. Trupele adunate numărau deja 7 - 8000 de omeni. Insurecțiunea era organizată.

Pentru a caracteriza mai bine pe capul insurecțiunei vom cita unele pasaje dintr'o epistolă a consulului general Vasici cătră contele Andrassy.

„Un emigrant din Nicsici, scrie el în 4 August din Mostar, m'a rugat să trîmit un dar lui Hagi Loja, conducătorul poporului. Credeam, că omul meŭ vrea să-și câștige un bacșiș, dar fiind-că Hagi Loja fusese de multe-orî dăruiit de vali și n'are într'adevăr nimic, voiam să fac o încercare de a-l atrage în partea consulatului și dedei Nicsicianului 10 Napoleonî.

„Două zile după aceea, Hagi Loja mă visită cătră 6 ore dimineța. Cu el veni cetățenul din Serajevo, care comandéază garda de 10 omeni a consulatului.

„Conversarea mea cu Hagi Loja avu ore-care interes. Cu ocaziunea acesta pertractai tôte cesțiunile de interes pentru noi, spre a cunósce pîrerile poporului și pentru a-l instrui despre datoriile lui cătră noi.

„Loja, după esteriorul sîu, este modelul unui fanatic oriental. Mai înalt de șese picioare, slab, cu ochi rotători, gură mare, el pôte impune creștinului demoralizat, chiar fără lunga sa blană roșie de vulpe, pe care o pörtă pe căldură de 24 grade. Mohamedanii claselor inferiøre sunt cu el, fiind-că Loja citéază într'una coranul și minunile din el, se arată ca un apărător neștrămutat al lui, jură în fiă-care minut că voesce să mérgă în luptă, să învingă sîu să móră pentru convingerile sale, adică să devină sînt.

„După câte-va observări premergătoare, vorbi Hagi



Hagi Loja. (Pag. 12.)



Loja despre propriile sale păreri. Noi vrem, țise el, ca de aci înainte să nu existe altă contribuțiune, decât deciuéla și darea capitală pentru creștini și jidani; serviciul militar statornic se desființază. Toți mohamedanii vor lua armele în cas de lipsă. Noi nu cunoșcem altă lege, decât coranul. Acesta e de ajuns pentru mohamedani, creștini și jidani. Cu toate acestea vom face concesiuni acelor, cari nu cred în coran ci vor să mērgă în iad, decât ne vor rămēnea credincioși. După prescripțiile coranului am fi trebuit să luăm jos clopotele și să le sfărîmăm; le vom lăsa totuși, de ore-ce creștini și jidani s'a au alăturat la noi. Numai cel ce se ține de coran, este un om stimat. Eū sunt astăzi domn în Bosnia, begii și notabili n'a au nici o valoare."

După contra-observările consulului Vasici, se urmēză astfel:

"În sfērșit ajunse Hagi Loja la scopul principal al vizitei sale. Îmi mulțami pentru cei de ce Napoleoni și exprimă dorința de a avea dela mine un bun cal de călărit, de ore-ce ca conducător al poporului fidel nu putea călări pe un cal atât de rău. Îi spusei, că n'am nici un cal potrivit pentru el, dar că-i dau 20 de Napoleoni, pentru a-și cumpēra unul după gust.

"Abia mă părăsise Hagi Loja, când primii visita unui deputat al guvernului factic, un bun bătrân ture foarte cunoscut, cu numele Hagi Derviș, care se informă, ce am de gând să fac, de ore-ce desfrēnarea poporului iea dimensiuni tot mai mari. Îi răspunsei, că Hagi Loja fusese chiar atunci la mine și că mă declarasem gata de a părăsi Bosnia, în dată ce guvernul factic îmi va face o comunicare scrisă."

Într'adevăr, curēnd după această întrevorbire, înțelegēnd consulul, că poporul se pregătesce la o rezistență energetică, părăsi Serajevo împreună cu personalul său și cu mari greutăți ajunse în cartierul general austriac. Hagi Loja l'a însoțit o bucată de drum și numai la cuvēntul lui s'a au înduplecat ante-posturile insurgenților de a lăsa să trecă.

Hagi Loja nu s'a prea arētat în persoană în lupte, ci a stat în Serajevo, de unde a condus firele insurecțiunei. Se sciă că toate silințele insurgenților au fost zadarnice, căci Serajevo cădu în mâinile trupelor austro-ungare. În curēnd și cariera politică a lui Hagi Loja se încheiă. Etă cum:

În 5 Septembrie sosi în conacul din Serajevo un țeran din Glasinac și împărtăși următoarele descoperiri în despărțământul stabului general: Când făcu generalul de brigadă Copfinger recunōscerile sale în direcția Gorazdei (24 August), Hagi Loja era ascuns în satul Mjesici în Romana-Planina. Primarul din Glasinac, Marinco, un grec-oriental, scia despre acesta și adună omeni ca să prindă pe bandit. Aflându-se despre acesta în Mjesici, Sērbii de acolo l'a au luat pe Hagi Loja, care era greu bolnav, și l'a au dus pe brațe la maerul Obzac al begului Spencici, nu departe de Gorazda.

Aci l'a prins în 2 Octombrie locotenentul Stipetici. Hagi Loja era rănit la piciorul stîng, după cum țise el, din proprie greșelă, ér după alții în lupta dela Han Belalovac, singura luptă la care ar fi luat parte în persoană. Prisonerul a fost adus la Serajevo, unde s'a prezentat tribunalului militar. Comanda militară a telegrafat factul acesta la Viena, întrebând ce să se facă cu șeful insurec-

țiunei. Cancelaria militară a răspuns telegrafice, ca justiția militară să-și urmeze cursul.

Pân'acuma Hagi Loja a fost supus la mai multe interogatorii. Cel dintăiu a trebuit să se întrerupă din cauza stării suferinde a rănitului. Mărturisirile sale sunt destul de necomplete. „Eū mă numesc, țise el, Hagi Loja Hafiz, sunt născut în Serajevo, de 44 ani, mohamedan, însurat cu o femeie, am trei copii, eram hogiă în moschea Busazia, imam și învățător; și tatăl meu este imam aci în Serajevo. Odată am fost pedepsit cu arest de două luni, fiindcă am ajutat la fugă fratemeu, care se afla prins pentru maltratarea unui om. Frate-meu era croitor și a murit de atunci; am și două surori măritate, dar unde se află acum, nu sciū. Am în Serajevo o casă în cartierul Budahoviči; averea mea sunătoare constă din patru napoleoni și 1/4 de megigie."

La întrebările ulterioare răspunse foarte nesigur, fragmentar, amestecă întēmplările din anii de mai înainte cu cele de acum și se revolta cu indignare, de câte-orî se puneau la îndoélă mărturisirile lui. Tot în acest interogatoriū spuse, că în resbelul sērb s'a luptat în contra Sērbilor alături cu trupele imperiale otomane, conducēnd pe locuitorii din Mitrovița și împregiurime. Cu începutul verei trecute s'a întors la Serajevo, unde și începuseră turburările, dar n'a luat nici-odată comanda asupra insurgenților, de ore-ce așa ceva îi era cu neputință lui, unui sērman hogia.

În al douilea interogatoriū denēgă orî-ce împărtășire la insurecțiune, pretinde că n'a luat parte la nici o luptă în contra trupelor austriace și n'a descărcat nici o împușcătură asupra lor. El spune, că cu câte-va zile înaintea luptei dela Serajevo (19 August) voind să sară peste un gard, s'a vătămat cu pușca sa, pe care o purta pe umărul stîng cu țeva în jos. Cu două zile înainte de 19 August a fugit cu familia sa din Serajevo și s'a refugiat mai întâiu la Reșo, apoi la Rogatița și în fine la Przeș, unde a fost prins în casa fraților Mehemet și Ibrahim V.... Mai multe amănunte nu voi să descopere și pretinse, ca încheiere, că este nevinovat.

Istoria ranei lui, pe care, după cum am mai țis, ar fi căpētat-o în lupta dela Han Belalovac, mai are și o altă versiune comunicată printr'o depeșă din Serajevo în 2 Septembrie. Într'acēsta se țise:

"După pierderea dela Zepce se născu între Turci o mișcare, de a produce predarea pacinică a Serajevului. Câte-va persoane se într'uniră, pentru a prinde pe Loja. Un suptoficer declară, că el îl arețază, decât-l spriginesc două-spredece omeni. Loja, înțelegēnd de acēsta, alergă în conac, unde era adunat „comitetul poporului" și întrebă, că cine are curagiul să-l aresteze? După aceea părăsi conacul. Pușca sa se lovi de pārete, și încărcătura îi pătrunse în picior. Acēsta nenorocire deșteptă simpatie pentru Loja și astfel s'a oprit mișcarea pacinică."

Orî cum ar fi, romanul acestui aventurier îndrăsnēț se află la capitulul din urmă. Dar un om, care a sciut merge așa departe luând în mâinile sale firele unei insurecțiuni atât de puternice, nu pōte fi un om ordinar. Curagiul său, energia lui străordinară, lupta pentru convingere, îl fac să merite ore-care simpatie și de sigur vor deștepta compătimirea unor suflete blānde. —

## La intrarea triumfală a armatei române în capitala României

la 8 Octomvre 1878.

Sunați trâmbițe, fanfare,  
Săltați inimi românesci,  
Că e și de sărbătoare  
În orașul București.

Peste cόμεle stufose  
A bătrânilor Carpați  
Peste undele spumose  
Ale Dunărei sunați.

Ca să afe 'ntréga lume  
Că poporul românesc  
Este demn de mândru-și nume,  
Mândrul nume strămoșesc.

Și străbunele osminte  
Ale vechilor eroi  
Se tresalte în morminte,  
Cum salt sufletele 'n noi.

Priviți óstea românescă,  
Ce din munți și din câmpii,  
Cu bravura strămoșescă,  
Alergă în bătălii.

Trecu Dunărea cea lată,  
Cum o trec șoimii în sbor,  
Și în Plevna sângerată,  
Plântă mândrul tricolor.

Și bravând asprini și mórte,  
Stégul ei l'a ținut sus:  
Croind țerei mândră sórte.  
Ne-atárnarea ne-a adus.

Salutați, Români, óstirea  
Ș'al ei stég triumfător,  
Că-cî e scrisă nemurirea  
Pe frumosul tricolor.

Cine-î junele călare  
De viteji incongiurat?  
Ca 'ntre stele mândrul sóre  
El străluce înfocat!

E Mărirea-Sa Regală  
Bunul nostru Domnitor,  
E a țerii noastre fală,  
Este primul luptător.

Căpitanul cel mai mare  
Ce-a condus p'acești voinici:  
El ne-a dat neatárnare,  
Sfărâmând pe inamici.

Salutați-l cu iubire,  
Cu supunere ș'amor,  
Și urați-și fericire  
Și un mândru viitor.

Cine e ș'acea femeică  
Cu chip mândru îngerese,  
Cu ochiú dulce ce scântee,  
Când orfanii o privesc?

Este mândra-ne Regină,  
E un suflet smuls din raiú,  
Ce durerea 'n piept alină  
Când auđi dulcele-și graiú.

Câte chinuri, neavere,  
Mâna ei n'a ușurat!  
Câte rane cu durere  
Mâna ei nu a legat!

Salutați-o cu amóre!  
O salută, țera mea,

Că-cî ca dênza Domnitoré  
Fórte rar veí mai avea!

## V a r i e t á ț i.

**Femei române din Transilvania mergând la tîrg.** Ilustrațiunea noastră de pe pag. 4-a este o probă evidentă despre activitatea străordinară a femeii române. Decă lucrurile casnice îi ocupă tot timpul, cât se află ea în sîmul familiei, nu-î rămâne alta decît a tórce seú a îndruga când se află afară din casă. De merge să-și vedă o vecină, să plătescă contribuțiunea la casierul comunei, să cumpere ceva din tîrg, în tot minutul fusul sfîrte între degetele ei dibace. Acest lucru e încă și mai comod, când merge ea călare până la un sat învecinat, seú la orașelul unde e tîrg. Amazonă modernă, ea pórtă furcă în loc de lance și fus în loc de săgeți. Acesta nu o împedecă însé de a rani inima călătorului îndrăsneț, care se uită prea afund în ochiul ei negru seú admiră prea multă vreme trásurile ei fine și grațioase.

**Otrăvire străordinară.** Un copil de trei ani sufla beșici de săpun dintr'o pipă mai întăiu spalată, dar care de un an nu fusese întrebuințată. După o oră i se făcu rău, vîrsă fórte mult și deveni somnuros și palid. O și după aceea starea lui se făcu mai rea până la o amortîre complectă, nu se mai îmbunătăți cu tóte silințele medicilor și a patra și copilul muri. După efectul violent al nicotinei, care într'o dosă de o picătură ucide pe cănele cel mai tare și după introducerea unei mari cantități de suc de tabac în porii pipei, mórtea acestui copil nu póte fi surprindétore.

**Un drum de fer în nori.** Așa numesce un diar elvețian drumul peste munții Cordilleri din Peru, a căruia construire se face la înălțimea Montblancului, ceea ce iértă numai zona tropică a acestei țeri. Acestă cale a Cordil-

lerilor va împreuna dela Ost spre Vest afundimile nemărginite ale torentului Amazónelor și ale rîurilor sale secundare cu tîermul Perului la Oceanul cel mare. O parte, anume cea dela mare până pe platoul lacului Titica, este deja finită. Acest spațiu lung de 172 kilometri a costat 161 de milióne de franci. Calea trece la Alto del Crucere peste creșcetul Cordillerilor vestici la o înălțime de 4786 de metri. După sfîșirea acestei linii, mijlócele statului Peru au cădút într'o lipsă temporară așa, încât a dóua parte, încă mai măréta, care trece peste cóma munților Cordilleri din Ost, Lima-Oraya, așteptă sfîșirea.

**Statistică.** — *Populațiunea pămîntului.* După cele mai noué date statistice populațiunea pămîntului este mai mare decît s'a arétat până acum. Și adică, în loc de 1424 de milióne, sunt 1439. Acestă creșcere resultă parte din înmulțirea populațiunei în statele europene și unele neeuropene, parte din computarea mai esactă a populațiunei în unele state asiatice și africane, unde se creșuse mai mică. Următórea tabelă ne dá o idee clară:

Continente	Chilometri pătrați	mile geogr. pătrate	locuitori	locuitori pe Chil. m. geo.
Europa . . . .	9.896,197	179,725,3	312.398,480	31,6 1738
Asia . . . . .	44.828,000	814,124	831.000,000	18,5 1021
Africa . . . . .	29.932,448	543,604,6	205.219,500	6,9 378
Austr. și Polynesia	8.865,627	161,009	4.411,300	0,5 27
America . . . .	40.938,500	743,484	86.116,000	2,1 116
Suma	134.938,500	2.441,947	1439.145,300	10,7 598

— *Una din cele mai mari librării din lume* este firma Hachette & Comp. în Paris. Ea edă cam un uvrăgiú pe și, ocupă peste tot cam 5000 de persóne și face operațiuni anuale cam de 15 milióne de franci.

**Modă.** — *Modă de toamnă.* Pe când lumea frumoasă se afla în reședințele ei de țară, în călătorie se uita la băi, multe mâini active se grăbiau de a surprinde ochii cu mii de lucruri și de a aduce toilette de toamnă cât se poate de nouă. Toamna și iarna și-au ales de favorite casaca și fracul francez, care se arată acum în formele cele mai varii și de bună samă vor rămânea multă vreme în favoare. Artiștii de modă par entuziasmați pentru costumele de pe timpul lui Ludovic XVI, și au consultat foile de modă din a doua jumătate a secolului trecut. Er se apucă de stofe broșate, vârgate, brodate; luciul, sadăua dispăre cu totul din toileta elegantă. Încă de mult se observă o aplecare preponderantă către compunerea seú „mélange“ ul mai multor stofe; ér acum acest amestec se pare singur îndreptățit printr'o împuternicire a modei. Tóte felurile de stofe broșate, brocat, atlas cu flori, catifea, damas, peking, lampas (o stofă de mătasă chinezescă foarte grea) se pórta la olaltă cu faille, prin care ies la ivelă cu atât mai frumos colorile blânde seú vii. Artiștii de haine cei mai însemnați din Paris întrebuintează mai numai brocat și peking.

— *Pălării de toamnă.* Încă tot se pórta cu predilecțiune pălăriile mici. Cu deosebire micile capote de toamnă din chenille cu țortori (franges) de chenille, care cad pe pěr și sunt împodobite cu un buchet de flori, sunt răpitoare și dau órecare grațiă liniștită. Pe lângă pălăria de postav (feutre) cu päreți largi și alte forme mari de atlas seú de catifea, se vor vedea tot atâtă pălării mărunțele de catifea seú feutre de asemenea colóre. Unele acoper numai céfa, altele sunt apăsate pe frunte; pene și flori de nuanțe noue servesc ca gătélă. De preferință se întrebuintează pene de o colóre nouă roșiă-palidă și frunze în așa numitul „vieux Rouen“. Aceste foi ne amintesc frumosul albastru-verdiú al „fayence“ei antice, pe care cunoscătorii o apretuesc cu deosebire.

**Notițe economice.** — *Mijloc de a delătura petele de apă de pe atlas.* Acest mijloc este foarte simplu. Să-și înfașiore cineva degetul arătător într'o bucată de pânză

fină, albă, și să frece ușor părțile respective în direcțiunea lățimei stofei. Mai întâiu se pare, că se contrag firele, dar această contragere aparentă dispăre îndată ce vom freca în direcțiunea lungimei stofei. Pata se va mai vedea foarte puțin seú de loc.

— *Un mod de a prepara caféua.* Pentru a căpeta o cafea limpede și tare, se recomandă procederea următoare. Sparge un ou și amestecă-l cu praful de cafea până se formeză un glob, pe care-l puí într'o căniță cu apă rece. Lasă-l acolo o oră fără a-l atinge. Cu puțin înainte de a voi să-ți bei caféua, pune cănița la foc și lasă să se inferbinte caféua. Bagă însé de samă să nu fərbă, că-ci i se perde aroma. Atunci tórna-o cu precauțiune și vei avea caféua cea mai limpede și mai tare.

— *Pentru mâni créplate* este bună o alifă compusă din 14 decagrami céră albă și 25 gramii oleiú de migdale topite la olaltă. Frécă-ți mânilé séra cu această alifă si dormi cu mânuși. Cold-cream încă este bun pentru piele crépată.

### Bibliografiă.

G. Sion. Operile principelui Cantemir, tipărite de societatea academică, tom. V. Partea I., Evenimentele Cantacuzenilor și Brâncovenilor. Partea II, Divanul, însoțite de un glosariú.

C. S. Stoicescu și D. St. Călinescu, profesori licențiați în litere și filosofie. Manual de sintaxa română, pentru școlile secundare, edițiunea a doua.

D. Mirescu. Aritmetică cu mici deprinderi de raționament cuprindénd peste 1000 exerciții de calcul și probleme rezolvate și enunțiate pentru usul claselor primare și I-a secundară. Un volum în 8-o de 163 pagine.

D. Barbu Constantinescu. Limba și literatura Țiganilor din România.

Basilii Ștefănescu. Elemente de caligrafie.

Dimitrie Popescu, profesor la Universitate. Elemente de Aritmetică, pentru usul claselor liceale și gimnasiale.

D. P. Teulescu. Revoluția și Revoluționarii, vol. I.

Theochar Alexi. Ai carte, ai parte, roman, tipărit în Sibiu.

Iulian Filipescu. Chemia elementară, partea anorganică, cu figuri în text, tipărită în Brașov.

## Abonamente la „Albina Carpaților.“

După o întrerupere de trei luni, cășunată prin mórtea redactor. Ion Al. Lăpédát, „Albina Carpaților“ reapare. Prin această se realizéză o dorință esprimată de repetite ori de numérosul public, care a binevoit a sprigini cu căldură această lucrare.

Noul redactor al „Albinei Carpaților“ este cunoscut cetitorilor nostri ca fost colaborator al acestei foi. În tot timpul bólei îndelungate a regretatului Ion Al. Lăpédát, Domnul Iosif Popescu a purtat tótă sarcina redacțiunei. Ca unul, care singur cunoscea mai bine spiritul întreprinderii și principiile conducétore ale lui Lăpédát, densusl este chiămat să continueze o lucrare atât de frumoasă și atât de apretuită de publicul român.

Programul fóiței rămâne același, de óre-ce aici nu e vorba de un început, ci de o continuare.

Ca să se înlesnescă însé răspândirea diarului și în clasele mai lipsite ale societății, am găsit cu cale să reducem prețul abonamentului, chiar cu óre-care modificări în edițiunea fóiței.

Etă aceste modificări:

Diarul va apărea, începénd dela 15 Octomvre st. v. anul curent, de două ori pe lună, anume la 15 și ultima fiă-cărei luni, în numerii cu învelitoare de câte două cóle tipar des, cu ilustrațiuni bune.

Prețul abonamentului se reduce precum urméză:

Pentru Austro-Ungaria		Pentru România	
Pe an . . . . .	6 fiorini — cruceri	Pe an . . . . .	16 Lei noi
„ 6 luni . . . . .	3 „ — „	„ 6 luni . . . . .	8 „ „
„ 3 luni . . . . .	1 „ 50 „	„ 3 luni . . . . .	4 „ „

Un numér costă 25 cruceri seú 70 bani.

Abonamentele se fac la editorul Visarion Roman în Sibiu seú prin corespondinții nostri și prin librăriile de dincóce și de dincolo de Carpați, în fine la tóte oficiile postali.

Domni, cari se abonaseră pe întreg anul 1878, fără a fi dispus încă asupra restului de abonament de 4 fiorini seú 11 lei, rămân abonați pe timpul cât ajunge acest rest, ori mai trâmíténd 2 fiorini seú 5 franci, se consideră de abonați pe întreg anul 1878—1879.

Anul „Albinei Carpaților“ începe cu 1 Octomvre a fiă-carui an și se termină cu 30 Septemvre a anului următor.

Încredințăm pe onor. public, că nu vom cruța nici o jertfă pentru a coresponde așteptărilor.

Facem un apel călduros către toți Români, să spriginescă o întreprindere literară unică în felul ei, și care s'a început sub cele mai bune auspicii.

Numérul prim se trâmíte la toți vechii abonați. Numerii următori se vor trâmíte numai celor ce vor trâmíte prețul abonamentului<sup>1)</sup>. Sibiu, în 1. Septemvre 1878.

**Editura.**

<sup>1)</sup> Alăturăm la N-rul de astăzi o listă de abonament.